

društvene obavijesti

Glasilo

HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE u Švicarskoj Br. 103, srpanj 2009.

www.hkz-kkv.ch

prilog

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Mira Vlahović
primadona Hrvatskog narodnog
kazališta na
35. Hrvatskom balu u Zürichu

Piše: Osvin Gaupp

JEDAN PREDsjedNIK JE OTIŠAO...

Pflicht soll unbedingte Notwendigkeit der Handlung sein; sie muss also für alle vernünftigen Wesen gelten. (Dužnost treba biti bezuvjetna nužnost djelovanja; ona dakle mora vrijediti za sva razumna bića.)
Immanuel Kant, Metaphysik der Sitten, 1797.

Svojedobno sam s velikim očekivanjima pozdravio dr. Ivu Sanadera kao novog predsjednika vlade, citiram iz uvodnika pod naslovom "Haag i majstor s mora" (DO br. 95, lipanj 2004.): "Pisac ovih redaka, zagrebačko dijete... iz svega srca čestita majstoru s mora na pobjedi... Stvarno je sada red na Dalmatincu da u mirnodopsko vrijeme vrati Hrvatskoj dignitet i stvori modernu i prosperitetnu državu."

Dostojanstvo Hrvatskoj nije vratio, jer nije shvatio da ma koliko god puzao pred Haagom i EU, Hrvatska ne ulazi u EU prije 2012.. Što se tiče unutarnje politike bio je daleko bolji od predhodnika, ali u borbi sa glavnim gospodarskim kočnicama: korupcijom, sindikatima i prezađenosti države, manjkala mu je posljednja odlučnost jedne Margaret Thatcher.

Međutim, nisu Sanaderovi uspjesi odnosno neuspjesi glavna tema, nego način kako i kada je otišao. Predsjednik vlade je napustio komandni most za najvećeg nevremena, kada kapetan broda treba pokazati što vrijedi i zašto je kapetan. Svaki čovjek sa imalo osjećaja odgovornosti odradio bi mandat do kraja, ako ga u tome ne sprečava zdra-

stveno stanje, što kod Sanadera nije slučaj. U Švicarskoj najobičniji zaposlenik ima otkazni rok od najmanje mjesec dana, tri mjeseca je uobičajeno, a u slučaju veće odgovornosti i više funkcije, firma se osigurava otkaznim rokom do šest mjeseci. Naš šef države se u tri dana razdužio, a da pri tome nije dao ama baš nikakvo suvislo obrazloženje. Stari lisac Šeks je doduše pokušao (bezuspješno) uvjeriti gledatelje i voditelja emisije "Nedjeljom u dva" u suprotno, natu- cajući: "... Pokazao je on EU, ... njegova ostavka daje mogućnost razrješenja slovenske blokade..."

Toj sam izjavi dao važnost tek kada sam čuo novu predsjednicu vlade, Jadranku Kosor, dan ili dva kasnije u emisiji "Dnevnik plus". U prvom momentu me je gospođa Kosor pozitivno iznenadila. Govorila je vrlo tečno, suvislo i kompetentno, za razliku od Šeksa. Sve bi bilo dobro da na upit voditelja emisije o slovenskoj blokadi nije odgovorila otprilike slijedeće: "Mi predlažemo EU da osnuje komisiju koja će pregledati naše dokumente i ako utvrdi da ima dijelova koji prejudiciraju granice, mi ćemo taj dio teksta izvaditi, naravno uz uslov da onda Slovenija odmah deblokira prego-vore".

Pa upravo to Slovenci i traže! Zar je moguće da Sanader, ne prljajući vlastite ruke, na taj način želi Hrvatsku uvesti u EU? Je li moguće da se Sanader potom namjerava vratiti na političku scenu i kandidirati za hrvatskog predstavnika u europskom parlamentu? Ne želim vjerovati u tako nešto, ali nekada nisam mogao zamisliti niti njegovu akciju - locirati, uhititi, izručiti.

... A DRUGI JE NA ODLASKU

Oprošteno jest grešnicima, zulumčaru, ubojici, oprošteno svima, svima, samo ne izdajici.

Antun Nemčić, Grob kaluđera

Der grösste Lump im ganzen Land, das ist und bleibt der Denunziant.

(Najveći nitkov u cijeloj zemlji, jest i ostaje denuncijant.)
Hoffmann von Fallersleben

Predsjedniku države, g. Stipi Mesiću, završava mandat. Moć i vlast je droga koje se on teško odriče. Najradije bi po komunističkom običaju ostao doživotno, ali i sam uviđa da to danas nije više moguće. Zato razmišlja o novoj stranci, a u najmanju ruku očekuje, kako reče, da njegov nasljednik bude antifašist. Fašista nigdje na svijetu ni za lijek, ali Hrvati bi se trebali i dalje boriti protiv fašizma. Prevedeno na svima razumljivi hrvatski, to znači - reciklirani komunisti se boje kao vrag tamjana razotkrivanja komunističkih zlodjela i osude javnosti, i zato mora doći antifašista i to spriječiti.

Citiranjem uvodnih stihova rekao sam sve bitno što mislim o sadašnjem predsjedniku. On je oduvijek bio političar s prstom u zraku, kako bi znao odakle puše vjetar i pravovremeno se okrenuo. Koji puta je bio brzoplet, kao za vrijeme hrvatskog proljeća, ali je ubrzo shvatio grješku i ispravio je. Zato je u pravo vrijeme pjevao ustaške pjesme, ali i pravovremeno se vratio na početnu poziciju: komunist pod krinkom antifašiste.

Tko nakon Mesića? Od do sada najavljenih kandidata, jedini je prof. dr. Miroslav Tuđman imao hrabrosti javno reći: predsjednik Mesić je krivokletnik i veleizdajnik, jer je svojim krivokletstvom stavio Hrvatsku na optuženičku klupu (knjiga "Vrijeme krivokletnika", DO 99.) Ali, i na osnovu drugih kriterija, a jedan dio možete pročitati u ovom broju, ja mislim (naglasak je na 'ja', jer to moje mišljenje ni na koji način ne izražava stav HKZ-a), da bi za Hrvatsku najbolje bilo:

Nakon Tuđmana nije trebalo Mesića, ali nakon Mesića nužno trebamo Tuđmana! ■

SADRŽAJ

	STRANA		STRANA		STRANA
Uvodnik	2	Sastanak SO HSK u Dubrovniku	25	Nikada se nezna	34
Pjesme čitatelja	3	Hrvatske narodne nošnje u AI	26	Savjeti Bill Gates-a	34
Gdje smo i kamo idemo	4	Humanitarni koncert	26	Podržavatelji i sponzori	34
Prognoza budućnosti	5	Pokladna zabava u Wallisu	27	Obavijesti	35
Bilo je i to jednom u Hrvatskoj	7	Nezaboravni doživljaj sa Hvara	27		
Thompson 'stoj' - lepa Brena 'napred'	7	Ivo Vidaković	28		
E, moj narode	8	Vjenčanje i krštenje	28		
U potrazi za Olujom	9	Susret s fra Jemsom u Wallisu	29		
35. Hrvatski bal	10	Karabin u Biografskom leksikonu	29	Naslovnica:	
U posjeti Hrvatima Crne Gore	13	Uspješna mlada športašica iz Wallisa	30	Primadona Mira Vlahović	
Gospa od Škrpjela	14	Uspjeh za uspjehom	30		
Hrvati Boke kotorske	14	Regenbogen-Weltfest	31	Poleđina	
Izlet u Europa park	15	15 godina 'Bijelog puta'	31	Prof. dr. Miroslav Tuđman	
Informacijsko ratište i informacijski rat	17	Lažno blještavilo ili istinska sreća	31		
Nema odmora dok traje obmana	20	Pisma čitatelja	32		
Landsgemeinde u Appenzellu	24	Svijet sutra	33		

SRETNJA LJUBAV

Ujutro kad svane dan
I odsanjaš najljepši san
Ujutro kad sunce zasja
Doći ću i ruku da ti dam

Imat ću korake tihe i nečujne
I milovat ću tvoje kose bujne
Na licu će biti osmijeh topli
I zaboravit ćeš sve svoje boli.

I svi ćemo sutra biti sretni
Kao gospoda lijepo odjeveni
Ali samo od ljubavi ćemo blistati
Nove stranice života listati.

Svatko će biti vedar
Neće nam trebati ni čuvar, ni redar.
Bit' ćemo u ljubavi jedno uz drugo
Tako živjeti još dugo, dugo.
Dubravka Pranješ

MOJI SNOVI

Šetah usamljen i tužan brdom,
sa noge na nogu zemljicom tvrdom.
U blizini bjahu kamenje i stijene,
koje davno ostaviše dojam na mene.

I baš tu, na tom oštrom kamenu
ugledah u svjetlosti lijepu ženu.
Ote mi se uzdah, noge se uzeše,
Bože moj, kako lijepa bješe!

Bješe lijepa ko' nebeska vila,
odakle dođe da je tako mila?
U ženu gledam, misli mi se roje,
odjednom na grani slavuj zapoje.

U spjevu slavuja čuje se mio glas,
rodila je sina svijetu za spas.
Dok ptičice poje, sjetih se i ja,
ta djeva jeste majka Marija.

I rekoh 'Marija' na sav glas,
te lijepe djeve nesta isti čas.
Al' svjetlost osta sva u mojoj uši,
nitko je ne može više da uguši!

Marija, Marija, ma Marija,
samo tebi pjesmu pjevam ja.
I kud hodim u srcu te nosim,
svijetu kažem tobom se ponosim.

U tom trenutku nesta mi sna,
moja Ljube spi i ništa ne zna.
O Bože, je li san ili je to java,
a meni od sreće više se ne spava.

Pa hajde prijatelju, sada meni reci,
da nije Bog uz mene i svi sveci.
U svakoj ženi ja vidim djevu Mariju,
koja čuva mene, a i nas sviju!

Pejo Kljaić

MAMA

Kad je u oči pogledam,
čitam cijelu priču kao iz bajke,
to ne može svatko,
to mogu samo oči moje majke.

Kad sam tužna.
i kad sam sama,
kada svi odu,
tu je uvijek moja mama.

Kada mi je teško
i kada mi se plače,
Moja mama napravi super kolače.

A kad sam sretna i pomislim,
sad ću moći sama,
samnom je sretna i moja mama.

Na ulici, u školi, u trgovini,
i u crkvi svuda među nama,
u mislima je mojim uvijek moja mama.
Valentina Gegić,
4. razred osnovne škole Visp

ZAGREB - ZAKAJ?

A zakaj prosim vas lepo,
moj Zagreb tolko ne vole?
I zakaj ih smeta naš kaj,
baš ko da ih riječi bole?

Zakaj? Kad Zagreb ih prima,
i svakome srce otvara.
I zakaj, kad ovdje su došli,
ne poštuju pravila stara?

Daj nemojte biti tak prosti,
ni lepo se glasno podrignut.
I zakaj bi bilo tak teško,
u treski se starijem dignut.

I zakaj se baca smeće?
I zakaj se hračka po cesti?
I zakaj se trgaju klupe,
da stari si nema di sesti.

I zakaj mrglate stalno?
Kaj pljujete navek po svemu?
Zakaj ne volite Zagreb,
i sve kaj je lepo u njemu?

I zakaj ja moram pitat,
sve one kaj Zagreb ne vole.
Ak vam je ovde tak grdo,
kaj se ne vratite dole?

Purger

HRVATSKI EGZODUS

Otiđosmo!
Razlozi? Zar su još kome važni?
Bilo ih je bitnih, a i onih sitnih;
od gole nevolje, do slobodne volje.

Ali se svi
vratiti htjedosmo!

Domovino, zar ne znaš da boli
što naš se izlet
u egzodus pretvori;
I zar ne znaš kako pati
kad uzalud ljubi
onaj kom povratak
smisao izgubi?

Ostadosmo!
Bez volje i namjere
baš kad za povratak
najljepše sazrjesmo.

Jer ti nisi spremna bila,
ptico mila,
polomljenih krila!

Marijan Karabin

SREBRENI PIR U TUĐINI

I eto ih iza nas!
Dvadeset i pet na broju;
Godine sve
kao jedna
što na dar
ih dobismo,
jedan drugom darivasmo,
k istom cilju dok hitasmo.

Ni bezbolne,
ni bezbrižne,
al' pretežno ipak sretno;
Živjesmo ih
čekajući,
provodismo ih
putujući
od stvarnosti u tuđini
do snova o Domovini.

Marijan Karabin

GDJE SMO I KAMO IDEMO MALI BROD NA OLUJNOM MORU

Piše: Marijan Ožanić, direktor Tehnološkog parka Zagreb

Prije nekog vremena posada jednog američkog bombardera iznad Iraka zabunom je pobila stotinu ljudi iz jedne svadbene povorke. I samo su rekli: 'Joj dečki, fulali smo, sorry'. I otišli poslije na pivo. Jednako tako sada razni zapadni ekonomski gurui, uz čašicu viskija, na raznim skupovima u Washingtonu i Londonu i u svojim knjigama zaključuju da su opet 'fulali'. Sve njihove tranzicijske teorije kojima su bombardirali post-komunističke zemlje zbog toga što su tražile način kako da iz komunizma prijeđu u kapitalizam, pokazale su se promašenima.

Forsirali su i bezobzirno poticali 'ubranu privatizaciju' bez obzira na to što je odmah bilo vidljivo da je takva privatizacija mogla biti samo nemoralna, nepravedna i nepoštena, temeljena na otimanju državnog kapitala. Iza sebe su posijali kaos, nepravedne i nemoralne odnose koji će sve te zemlje pratiti stoljećima. Kod nas se već zaboravlja Jeffrey Sachs koji je svojim monetarističkim trikovima i iscjeliteljskim recepturama MMF-a 90-ih haračio po Hrvatskoj stvarajući teoretske temelje za ovakvu privatizaciju. A uz put stvarajući i vojsku svojih sljedbenika i vjernika po fakultetima, institucijama i kafićima.

I onda je, najednom, u jednom intervjuu 2001. godine glasoviti Milton Friedman, zagovornik ekonomije slobodnog tržišta, priznao da je taj pristup bio pogrešan. Iskreno je izjavio da je desetljeće prije za zemlje u tranziciji iz socijalizma imao samo jednu poruku: 'Privatizacija, privatizacija i još jednom privatizacija.' - No bio sam u krivu - priznao je. - Pokazalo se da je vladavina zakona vjerojatno važnija od privatizacije.

I, naravno, nakon toga sjest će za svoj laptop i napisati novu knjigu, novi ekonomski bestseller koji će sa strahopoštovanjem gutati njegovi sljedbenici diljem svijeta. Dok stranci ipak počinju sve više uviđati svoje zablude i samokritički pisati o njima, njihovi sljedbenici kod nas i dalje 'guslaju' iste priče i teorije i kao papagaji ponavljaju lekcije koje su naučili. I nakon 18 godina, nakon svih promašaja i gorkih iskustava, i dalje pričaju o potrebi da se sve ubrzano privatizira, jer 'država je loš gospodar'. I ponovno ćemo čuti da nije važno porijeklo novca, glavno je da je novac novac. Pa treba prodati i ono što je još preostalo.

Umjesto da se ozbiljno osmisli i definira strateški cilj razvoja društva i kakvo društvo želimo, te kriterije po kojima će

se donositi odluke, razvoj društva i gospodarstva oblikovao se na osnovi teza koje su na intelektualnoj razini debatnog kluba iz kafića Kod Charlija. Neke od tih teza su jednostavno glupe, a druge pune zabluda, neznanja i iluzija. I što je još najgore, te teze se nisu promijenile niti nakon što su vrijeme i praksa pokazali da su bile glupe i promašene. I vjeruju u njih i oni s lijevice i s desnice. Društvo je godinama opterećeno lošom gospodarskom slikom, velikim inozemnim dugom, vječnim gubitcima i sve većim trgovinskim deficitom. U pokušaju da se takvi problemi riješe dolaze do izražaja tvrde zablude koje se nisu promijenile od samog početka.

1. zabluda: Makroekonomisti će pronaći rješenje za probleme gospodarstva.

U jednom uglednom poslovnom časopisu poznati ekonomist rezolutno je napisao: 'U stvaranju nove arhitekture hrvatske industrije Vladi preostaju samo fiskalne i porezne politike ...'. To je tipičan primjer kako makroekonomisti gledaju na svijet i pojave u gospodarstvu. Teza uvaženog ekonomista može potaknuti izvozne mogućnosti hrvatskoga gospodarstva na isti način kao da kažemo da će 'samo Zakon o sportu omogućiti da Dinamo uđe u Ligu prvaka i da je to jedino što možemo učiniti.' Zakonom se mogu regulirati pravila igre, sudačka pravila i širina igrališta. Ali u utakmicama (i tržnim i nogometnim) pobjeđuju dobri igrači i dobre momčadi, oni koji zabijaju golove. Kao što u nogometu, u prvom redu, trebamo igrače koji će biti sposobni zabiti gol, tako i u gospodarstvu trebamo poduzeća koja će znati i moći prodati svoj proizvod na svjetskom tržištu. Moramo stvarati nove, konkurentne proizvode i nova, poslovno efikasna poduzeća. I Vlada mora pomagati u tom procesu. Sama porezna i fiskalna politika neće stvoriti nove proizvode konkurentne na svjetskom tržištu, neće osposobiti za razvoj one koji tu sposobnost nemaju. Naravno, porezna i fiskalna politika mogu stvoriti okvir u kome će poduzetnici lakše poslovati i biti motivirani za izvoz. Ali to nije dovoljno i sigurno nije 'jedino što nam preostaje'. Naši

znanstvenici, makroekonomisti odrastaju na fakultetima, institutima i bankama i većina nikad nije bila u nekom proizvodnom poduzeću i naprosto ne poznaju proces stvaranja izvoznog proizvoda, a posebno ne složenog proizvoda koji je rezultat istraživanja i razvoja. Sjedeći u svojim kabinetima oni ne poznaju i ne žele upoznati stvarni život. Svjesni su da treba povećati izvoz, ali ne znaju što konkretno učiniti.

2. zabluda: Razvoj se može kupiti.

Oduvijek su mnogi nezadovoljni stanjem gospodarstva u svojim državama mislili da se može otići u inozemstvo te novcem i kreditima kupiti nove tehnologije, kupiti razvoj. Tako je početkom 18. st. Petar Veliki, nezadovoljan siromaštvom u Rusiji, pokušao kupiti razvijenu ekonomiju. U 20. stoljeću to su pokušali iranski šah i bogate arapske zemlje. I nisu uspjeli kao ni mnogi prije i poslije njih. Brojne naše delegacije posjećuju Irsku i impresionirane su njezinim rastom, ali nisu baš mnogo od toga naučile. To je šok za sve koji sjedeći u kabinetima misle da jednostavnom kupnjom ili presađivanjem tehnologije mogu pokrenuti razvoj. I mi bismo napokon trebali shvatiti okrutnu istinu: razvoj se ne može nekome podariti. Razvoj je proces koji se ne može kupiti, već ga svatko mora sam odraditi, što znači ili će ga zemlja izvesti sama ili nema razvoja. A za to su potrebni ljudi koji to znaju i mogu.

3. zabluda: U nerazvijene krajeve uliti dosta novca i tako smanjiti jaz između bogatih i siromašnih regija. Novac koji se slijeva(o) u nerazvijene krajeve od doznaka emigranata iz inozemstva, socijalne pomoći, subvencija, kredita Svjetske banke, nigdje nije pokrenuo razvoj. Milijarde dolara koje se slijevaju u Afriku nisu napravile pozitivan pomak. O tome govore i naša iskustva. Samo su se sijale iluzije koje još gaje i političari i prosti puk. Nažalost, ništa se nije naučilo i dalje se kod nas razmišlja na nekadašnji način. Budući da ne znaju pokrenuti poduzetništvo, gospodarstvo i izvoz, samo se lansiraju razni ►

programi i usmjeravaju novci lijevo i desno, bez ozbiljnih rezultata. Transferi novca iz bogatih u siromašne regije tu i tamo otklanjaju bijedu, ali ne mogu učiniti ništa na prevladavanju uzroka siromaštva.

4. zabluda: *Presađena ekonomija pokrenut će razvoj.* Naši mediji i naši političari puni su vapaja o tome da nam trebaju strane investicije, strana poduzeća koja će zapošljavati naše radnike i naravno pokretati razvoj. Mogu se naći i analizirati mnogi loši primjeri, ali je korisno pogledati i jedan primjer dobrog poduzeća. Uzmimo primjer poduzeća Ericssona Nikole Tesle u današnjem gospodarstvu i usporedimo ga s ulogom koju je poduzeće Tesla imalo nekada. Na stranu učinkovitost poslovanja, broj ljudi, produktivnost u radionicama, jer to bi Tesla mogla postići i bez Ericssona, kao što su to postigle Končareve tvornice koje su prošle stečaj. Nekad su Tesla, Končar, Prvomajska, TPK i ostale bile duboko ukomponirane u gospodarsko tkivo Grada. Bili su to veliki izvoznici s mnogo kooperanata i na taj su način pokretali razvoj mnogih drugih poduzeća, nadomještali su uvoz mnogih proizvoda, obrazovali su radnike za svoje potrebe, bili su dio društvene gradske zajednice. Sada je Ericsson Tesla strano tkivo, transplantat u tijelu Grada i gospodarstva. Oni korektno plaćaju svoje radnike, vjerujem i poreze, i nastupaju uglavnom na bivšim Teslinim

tržištima, ali su jako slabo povezani s okolnim gospodarstvom i vrlo malo utječu na razvoj Grada. Jednom kada Uprava u Švedskoj zaključi da su Hrvati mnogo skuplji od Kineza i Indijaca, pokupit će se i otići na Istok. Određeni broj ljudi tada će ostati bez posla, a na mjestu tvornice sagradit će se supermarket. A Grad će ostati još nesposobniji za pokretanje gospodarstva.

5. zabluda: *Supstitucija uvoza je opasna politika.* Trebamo se samo sjetiti kako su godinama ugledni ekonomisti svoju karijeru gradili na ismijavanju supstitucije uvoza. Da ne bih stalno navodio iste primjere poslužit ću se mišljenjima Jane Jacobs iz njezine sjajne knjige *Gradovi i bogatstvo naroda* - Kako se zaista pokreće ekonomski razvoj. Autorica ističe veliku važnost supstitucije uvoza i kaže: 'Gradovi rastu i postaju ekonomski svestrani zamjenjujući robu koju su nekad uvozili robom koju sami proizvode. Sljepilo za tu svakodnevnu, običnu stvarnost izvor je većeg dijela pomutnje u našem općem razmišljanju o ekonomiji. Takvim primjerima gluposti i zabluda treba dodati i cijeli niz iluzija, kao što su velike koristi od greenfield investicija, znanja, novca i novih tržišta koje će nam donijeti stranci. Sve je očiti da je bila pogrešna nada kako će strana ulaganja odmah restrukturirati gospodarstvo i učiniti ga poletnim, te povećati zapošljavanje, jer to se nije dogodilo.'

I što nam onda preostaje? Je li to uvjerenje da nema problema, jer će i tako Europa misliti za nas ili ponovno trebamo velikim dijelom potražiti oslonac na svome znanju i sposobnosti, na svojim poduzećima i poduzetnicima. Ako još uopće znamo što je proizvodnja, što je konkurentnost, što su razvoj i inovacije. ■

Knjiga **"Gdje smo i kamo idemo"** sadrži 91 kolumnu autora, koje je pisao za tjednik "Fokus". Obuhvaćen je široki raspon tema, od onih praktičnih koje obrađuju konkretne probleme u poduzećima, malim i velikim, i mogu pomoći poduzetniku u njegovome svakodnevnom radu, do onih što analiziraju društvo, vrijeme, naše poduzetništvo i cijelo gospodarstvo.

Knjiga **"Mali brod na olujnom moru"** svjedoči o iskustvu zadnjih 10-tak tranzicijskih godina u Hrvatskoj. Knjiga je proizvod autorovog osobnog iskustva kao menadžera i direktora, predavača i 'trenera poduzetništva'. Međunarodne definicije poduzetništva i savjete o brzom razvoju, Ožanić uvijek smješta u lokalni okvir, ukazujući kako treba znati plivati u specifičnom okruženju. Rast poduzeća nije samo pitanje velikih strategija, već niza svakodnevnih odluka poduzetnika, koji je spreman priznati i vlastite promašaje, učeći i od drugih - boljih i uspješnijih.

NE TREBA IGNORIRATI PROGNOZA BUDUĆNOSTI

<http://alles-schallundrauch.blogspot.com/>

Gerald Celente, US ekonomist i analitičar, osnivač i direktor Trend Research Institute, proslavio se točnim prognozama svjetskih događaja: pad burze 1987., raspad Sovjetskog Saveza 1990. i pad ruskog gospodarstva 1998. Predvidio je azijsku krizu 1997., recesiju 2001., pomamu za zlatom 2002., pad tržišta nekretnina 2005., recesiju 2007., i paniku 2008.

Krajem 2008. godine švicarski 'blogger' Freeman razgovarao je s Celentom o situaciji u SAD-u, novom vodstvu u Bijeloj kući, svjetskoj financijskoj krizi, EU i prognozi za 2009. godinu. Donosimo sažetak razgovora, jer nam

se čini da mnogo toga, direktno i indirektno, može biti od velike važnosti za Hrvatsku i njene ljude.

KORUMPIRANI POLITIČARI

Financijski sistem u SAD-u je kompletno kolabirao, kaže Celente. S novim predsjednikom neće doći do promjena na bolje, jer je za svoje suradnike izabrao iste ljude koji su i prouzročili krizu. Oni još nikada nisu ništa uspješno napravili. Na vrh su dospjeli isključivo putem inkompetencije i dupeuvlačenja. Kako bi zemlju održala na životu, vlada tiska novac ili spušta kamate. Amerikanci su konfrontirani s hiperinflacijom kakva je bila u vrijeme Weimarske republike.

Ljudi žive u iluziji da su ovi tipovi pametniji od svih ostalih, a činjenica je, kad netko radi za državu, potrebna mu je potvrda da je gluplji od svih ostalih. Bio sam zaposlen kod države, poznajem razmjere korupcije. U Washingtonu se sve vrti samo oko lansiranja projekata, kojima će se obogatiti inicijatori i njihovi ortaci, ruka ruku mije, novac za prijatelje, sistem je od vrha do dna korumpiran. Neprekidno lažu o svemu, kao na pr. da je Sadam imao atomsko oružje i vezu s Al-Qaidom. Tko današnjim političarima može vjerovati i jednu jedinu

riječ? Ako netko vjeruje da će nas političari spasiti, ili je dijete ili se samozavarava. Samozavaravanje u SAD-u je vrlo izraženo, ljudi su puni nade da će novi predsjednik nekako stvoriti promjenu na bolje.

Naš istraživački centar predviđa totalni kolaps privrede, propast trgovačkog sektora na malo, propast komercijalnih nekretnina, itd. Doživjet ćemo najveću depresiju ikada, puno težu od one iz 1930-tih godina. Zašto? Zato što tada nije tako puno ljudi imalo tako visoko zadužene nekretnine, nisu imali tolike kreditne obaveze kao danas, nisu postojale kreditne kartice, nisu bili dužni 14.000 milijardi. Državni budžet je bio izbalansiran, danas imamo nevjerovatni deficit i državni dug od 13.000 milijardi dolara. Na početku 2. sv. rata SAD su bile motor čitave svjetske industrijske proizvodnje, s najvećom produktivnosti. Danas smo nacija u propasti. Ulazimo u najveću depresiju i ona će biti svjetska.

SAD su se pretvorile u zemlju mlakonja, koji više ništa ne rade sami. Mogu samo konzumirati, živjeti u velikim kućama, voziti ogromne automobile, postali su veliki i gojazni. Žive iznad svojih mogućnosti, troše previše hrane, energije i prostora. Skroman život za njih je nepoznanica. ►

Ali, sada je tulum gotov i došlo je vrijeme zatezanja remana koje će biti jako bolno. Nezaposlenost raste, broj osiromašenih je svakim danom veći.

Iz krize ćemo izaći samo ako bude-mo u stanju pokrenuti novi proizvodni kapacitet, koji ide dalje od novih tehnolo-gija za alternativne energije. To mora biti nešto sasvim revolucionarno, ravno otkriću vatre ili pronalasku kotača, novi motor za gospodarstvo.

EUROPSKA ZAJEDNICA

Celente kaže kako žali što Europa i Azija preuzimaju jednostavno svaku glupost koja dolazi iz SAD-a, pa se tako kriza proširila i danas cijeli svijet ima upalu pluća. Žalosno je što su Credit Suisse i UBS podlegli glupoj pohlepi za novcem i manipulirali njime kao i ame-ričke banke. Sreo je ljude bivšeg Istoč-nog bloka i sa zaprepaštenjem slušao kako brbljaju o investicijama i marketin-gu, kao da oduvijek žive u kapitalizmu. Ponašali su se više kao grabljivci, kao domorodci sa Zapada. Sve su se te ze-mlje dovele u privredni horor i sve su pale na nos. Ipak misli da će Europa bolje proći, jer u njoj ljudi nisu toliko za-duženi, i time su u poziciji da se vlasti-tim snagama izvuku iz problema.

Raspad EU predvidio je još prije uvođenja Eura. Za ostvarenje tog sce-narija potreban je samo jedan nacional-ni populist u nekoj od zemalja članica, koji je uvjeren da financijska kriza može biti zaustavljena samo izlaskom iz EU-a – i Europska unija pada. Berlusconi je

to već najavio, uz prijetnju istupa iz Šengena zbog brojnih imigranata. Ma-sovna migracija veliki je problem. Zapa-dne zemlje su preplavljene ljudima koji žele bolji život ili bježe iz nužde. Tu ne pomaže altruizam, tko će to sve platiti? Odakle osigurati smještaj, namirnice i posao, kad se više nema novaca ni za brigu o vlastitim građanima?

Budite sretni, što u Švicarskoj imate izravnu demokraciju i možete sudjelo-vati u odlučivanju. Ovdje u Americi ne-mamo više ništa za reći, političari rade što hoće.

ODGOVORNOST MEDIJA

Mediji nose veliki dio krivice. Oni su u sprezi s političarima. Treba vidjeti koje bliske veze postoje između predstavnika medija i službi, ministarstava, Penta-gona i Bijele kuće. Mediji tamo svako-dnevno ulaze i izlaze. New York Times nam je 'prodao' irački rat kao nužno po-treban. 2007. su pisali da je problem sa gospodarstvom samo obična štucavica i da će proći, iako smo već vidjeli pad. Mediji su na strani gospodarstva i vlasti, ni na koji način ne ispunjavaju svoju pravu funkciju.

Nisam teoretičar zavjere, ali svatko zna kuda vodi ovo putovanje. Cilj je kontrolirati sve i upravljati centralno. U tijeku je borba za moć, veliki žele uništiti male, kao što se to već više puta u po- vijesti ponovilo. Tipično engleski *Titanik* način razmišljanja. Bogati smiju u čam-ce za spašavanje, siromašni ostatak je zaključen u potpalublju i dozvoljeno mu

je potonuti zajedno s brodom.

Moguće su pobune širokih masama. Kada ljudima uzmete sve, kada nemaju više što izgubiti, jer ionako žive na ulici, spremni su na sve. Jedan od trendova koje promatramo, nazivamo "skidajte im glave". To će se sigurno dogoditi.

PORUKA ČITATELJIMA

Ne trošite ni centa više nego što imate. Morati ćemo prakticirati novu skromnost, koja će se manifestirati u kupovini isključivo stvari koje su neop-hodne i imaju duži vijek trajanja. Vrije-me dostizanja sreće kroz materijalizam je prošlo. Štedjeti treba i zbog školova-nja djece, ne u bankare i pravnike (kojih imamo za bacanje), nego u inženjere, tehničare i sve vrste zanatlija.

Zaštita od globalizacije počima na lokalnoj razini. Brinite se za svoju zaje-dnicu i budite aktivni u njoj. Čuvajte svoje gradove i komune, borite se za održavanje javne infrastrukture, sprije-čite privatizaciju i rasprodaju svih vrije-dnosti, zadržite nadzor nad energijom, vodom, transportom... Ispitajte mogu-ćnosti za postizanje nezavisnosti od sistema, za uzgajanje vlastitih namirni-ca i proizvodnju struje. Sa novim tehnolo-gijama to postaje moguće. Centralni sistem trebao je puknuti već odavno. Održava se samo kroz jeftin novac. Ali, to više ne funkcionira. Što će nam sre-dišnja vlada, koja ionako samo proizvo-di probleme i nema rješenja? Najšira samostalnost i decentralizacija, to je budućnost! ■

Ovo žele od tebe: Strahuj, bulji u TV, konzumiraj, budi poslušan, začepi gubi-cu i sanjaj dalje. Zato, budi hrabar, is-ključi TV, odreci se konzuma, usprotivi se, kaži nešto i probudi se! *Freeman*

Živimo u demokraciji gledatelja, smije-mo gledati što moćnici rade. *Freeman*

Slobodni tisak ne postoji. Stvarna zada-ća novinara je uništenje istine, pričanje teških laži, iskrivljivanje stvari i prodaja samoga sebe za dobar život. Mi nismo ništa drugo, doli inteligentne prostitutke. *John Swaiton, bivši izdavač New York Times-a*

Laž je triputa obišla zemlju, prije nego je Istina obukla cipele. *Mark Twain*

Sloboda zapadnih medija, koja je puno bolja nego drugdje, na koncu je samo sloboda 200 bogatih ljudi da objave svoje mišljenje. *Peter Scholl-Latour*

THOMPSON U OČIMA HRVATSKIH INTELEKTUALACA BILO JE I TO JEDNOM U HRVATSKOJ

Priredila D. Gaupp
Fotografija Lj. Škrinjar

Knjiga je to intervju, članaka i pisama potpore koju su priredili novinar Mate Kovačević i akademik Josip Pečarić, a koja je bila predstavljena 14.04.09. u punoj dvorani Nadbiskupskog pastoralnog instituta u Zagrebu. Prisutni su bili mnogi pripadnici crkvenog, političkog i društvenog života, kao i glavni lik knjige, pjevač Marko Perković Thompson.

Autor Mate Kovačević kazao je kako je knjiga glas ušutkane Hrvatske i odgovor hrvatskih intelektualaca na kampanju protiv hrvatskih generala, branitelja i prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana.

Knjiga je svojevrsan odgovor svim onima, piše u predgovoru, koji su se pridružili organiziranoj kampanji protiv tog hrvatskog pjevača. O Marku Perkoviću Thompsonu, njegovoj glazbi, pjesmama, koncertima, pa i histeriji koja se stvara oko toga pjevača, pišu akademik Ivan Aralica, gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović, šibenski biskup mons. Ivas i mnogi drugi poznati hrvatski intelektualci.

Knjigu je objavila nakladnička kuća Fortuna. 250 stranica podijeljene su na tri poglavlja.

Prvi dio, pod naslovom "Šutjeti? Ne, ne mogu, i neću!", djelo je novinara Mate Kovačevića, koji kaže da je taj naslov poruka i odgovor na prijetnje koje su dolazile na račun održavanja Thompsonovih koncerata u Istri. Cijela knjiga zapravo je odgovor na razna prozivanja i zabrane, predstavljajući duhovnu nit u borbi za osvajanjem javnog prostora. Na pisanje knjige potaknuo ga je Thompsonov fenomen u Hrvatskoj i izvan njezinih granica. Marko Perković kao pojava na estradnoj, ali i političkoj

sceni već cijeli niz godina izaziva protuslovlja i predrasude ne samo kod nas, nego i vani. Zbog toga je objavio poduži razgovor s njim.

Drugi i treći dio priredio je akademik Josip Pečarić. Tu se nalaze pisma i reagiranja poznatih hrvatskih intelektualaca o kampanji protiv Thompsona, te izvadci iz novina u povodu zabrana njegovih koncerata.

Na predstavljanju knjige ovako su govorili (ili u knjizi pisali):

Dr. Slobodan Lang: Marka Perkovića Thompsona i hrvatsku pjesmu neće zaustaviti napadi pojedinih političara i novinara. Thompson je korišten kako bi se u Hrvatskoj ograničila sloboda medija i govora, te da Slobodan Šnajder, Vesna Pusić, Ivo Banac i Slavko Goldstein govore protiv Thompsona, jer se boje istine.

Davor Domazet Lošo: Knjiga je zbornik misli, pogleda i osvrtu hrvatskih intelektualaca o Thompsonu. Ponovno se nalazimo u Hrvatskoj koja šuti, a tu šutnju na prvom mjestu hoće nametnuti hrvatski predsjednik Stjepan Mesić i saborski zastupnik Damir Kajin. Thompsonovim kritičarima smeta njegovo domoljublje i vjera.

Akademik Ivan Aralica: .. samonikao u određenom povijesnom trenutku, u Domovinskom ratu, Perković je izrastao iz svjetonazora koji je najviše doprinio nastanku samostalne hrvatske države, svjetonazora čije su osnovne postavke da čovjek pripada sebi, zajednici u kojoj živi i Bogu koji mu je udahnuo život.

Darko Glavan, kritičar: Thompson je fenomen iz dva jednostavna razloga. Zato što je autentičan kantautor, te zato što je naišao na masovnu reakciju. Da je on fenomen samo zbog političkog konteksta, onda ne bi bio vrijedan pozornosti.

Dr. Mile Bogović, gospičko-senjski biskup, ističe u knjizi: Kada danas netko kaže da mu se sviđaju pjesme Marka Perkovića Thompsona, možemo dosta vjerno odčitati njegovu nacionalnu pripadnost. Thompson je, naime, u svojim

pjesmama izrazio ono što hrvatski domoljubi rado pjevaju i slušaju kada slave.

Biskup Ante Ivas: Marko, kao i Ilija, svjedočkim uvjerenjem pjeva u krik i molitvi svih stoljeća naših: narode hrvatski, nije nas ostavio Bog.

Zahvalivši se svima koji su mu pružili podršku Marko Perković Thompson je kazao da mu je potpora intelektualaca dala dodatni "vjetar u leđa" da i dalje piše i sklada pjesme onako kako mu srce govori.

Marko Perković - Thompson: Mač je simbol snage. Mač okrenut prema dolje simbolizira da je povijesno razdoblje kada smo osigurali slobodu i mir iza nas, ali on je i dalje tu kao simbol koji štiti te stečene vrijednote. ... Ja pripisujem Božjoj providnosti motiv, inspiraciju za sve ono što činim u svome životu pa tako i svoj glazbeni talent. ... Ja narod ne dije lim na urbane i neurbane. Moja je publika gradska i negradska. Jednako mlađi i stariji, odnosno publika svih naraštaja. Ja pjevam ono o čemu mislim, što duboko osjećam i što živim. ... Koliko god se trudili huškati Židove na mene, premda nažalost pojedine udruge i pojedinci bez ikakve provjere nasjedaju na lažnu sliku o meni, nemam ništa protiv židovskog naroda i ne prihvaćam da su oni protiv mene. ■

THOMPSON - 'STOJ' LEPA BRENA - 'NAPRED'

Piše Darko Kolić

16. veljače "Nedeljom u 2", Aleksandar Stanković ugostio je Lepu Brenu. U svom jugonostalgičarskom stilu t.zv. hrvatska televizija otišla je predaleko. I tu ne mislim na glazbeni stil koji gospođa njeguje. O ukusima se ne raspravlja, netko voli narodnu, netko zabavnu glazbu, netko, pop, rok, itd. To nije tema. Tema je način na koji Stanković razgovara sa njemu podobnima i onima drugima.

Stanković Breni podilazi i pazi da je

ne uvrijedi, pa postavlja pitanja u stilu: "navodno ste pjevali Arkanu?", "navodno ste bili u uniformi?". Navodno ovo, navodno ono!

A Brena lijepo priča o svemu, o Hrvatskoj, o našem moru, o koncertima u bivšoj državi, itd. Svima njima, Srbima i Jugosima, nedostaje more i sve drugo što su imali u njihovoj velikoj Srbiji tj.

Jugoslaviji. S toliko nostalgije o tome pričaju, što mi je shvatljivo, ali neshvatljivo je kako Stanković neke goste pazi i mazi, a neke "rastura" s provokativnim pitanjima i predrasudama. Sve se svodilo na to da Brena priča, a on samo sluša i podilazi sa pitanjima koja njoj odgovaraju.

Stanković i ne pokušava Breni postavljati škakljiva politička pitanja kao što je postavljao Miroslavu Škori kad mu je taj bio gost. Samo na to našoj t.zv. "hrvatskoj" televiziji je moguće da se neke goste ne pita za političko mišljenje, a od drugih, kao primjerice od Škore, traži se da objasni svaki svoj stih. Škori je postavio bezbroj provokativnih pitanja, pokušao ga ►

isprovocirati na sve načine, pa je čak tražio i objašnjenje za svaki njegov stih i što njime želi reći.

Zamišljam što bi radio Thompsonu da je njega dobio za stol? Da li bi i tada bila pitanja tako formulirana? Stanković bi Thompsona masakrirao s predrasudama i optužbama. Ne bi ga tako mazio i podilazio mu kao ovoj velikoj jugonostalgičarki, ženi koja pjeva o Jugoslaviji i veliča srbstvo, koja je pjevala Arkanu u odori onih koji su harali Hrvatskom i Bosnom i Hercegovinom.

Brena govori kako ona odgaja djecu, priča im "o srpskoj istoriji", a Stanković šuti i ne pita je što ta "istorija" priča, kako glasi istina u njenoj "istoriji". Pitam se, da mu je Thompson tu i da kaže kako treba djecu učiti našoj povijesti ... Bože, svi znamo što bi mu Stanković radio, što bi ga sve pitao i što mu predbacivao. Ali Brenu pazi i mazi!

Jadna je ta hrvatska televizija na kojoj jugonostalgičare prikazuju kao pozitivce, a sve hrvatske ljude koji promoviraju hrvatske vrijednosti, po njima se

pljuje. Jadna je hrvatski narod s ovakvim medijima.

Svima nam je jasno da Jugos i Srbin ne će jedan na drugoga, jer vrana vrani oči ne vadi. Jedino mi Hrvati smo iznimka. U hrvatskim medijima se uvijek napada Thompsona. Čovjeka koji pjeva o domovini, Bogu, ljubavi, obitelji, poginulima i hrvatskim svetinjama.

Stankoviću....već i ptice na granama znaju kako ti odabireš goste i kako funkcionirate vi, Judini sinovi, Soroševi plaćenici. Jad i bijeda hrvatskih medija!

SVE SI ZABORAVIO E, MOJ NARODE!

Piše Darko Kolić

Sjećam se kako su majke poginulih i nestalih Vukovaraca došle u Zagreb na Trg Bana Jelačića prosvjedovati radi sramotnih Haaških optužbi trojci najodgovornijih za pokolj na Ovčari i stradanju Vukovara. Došlo ih je podržati toliko Zagrepčana koliko stane u jedan autobus.

Sjećam se kako su došle majke iz Škabrnje prosvjedovati na taj isti trg, jer traže istinu i da konačno netko bude optužen i kažnjen za zločine u Škabrnji! Došlo ih je podržat isto toliko Zagrepčana koliko stane u jedan autobus.

Sjećam se i jednog aktivista za zaštitu životinja koji se zatvorio u kavez i tako protestirao zbog ubijanja životinja. Došlo ga je na Trg Bana Jelačića pogledati više ljudi nego što stane u 10 autobusa.

Sjećam se kako su na Trgu Bana Jelačića došli intelektualci radi 'summita' o Zapadnom Balkanu koji se održavao u Zagrebu i protiv stvaranja nove Jugoslavije, t.zv. Zapadnog Balkana. Došlo ih je podržati manje ljudi nego onog u kavezu.

Sjećam se svih godišnjica pred zidom boli u Selskoj cesti. Tu su godinama majke tražile pravdu i istinu za poginule i nestale. Podrška Zagrepčana - sramotno mala. Ponekad se sramim da sam Zagrepčanin.

Sjećam se istih tih Zagrepčana kako su proslavljali sve hrvatske pobjede i podržavali bivšeg predsjednika dr. Franju Tuđmana. To nije bilo tako davno da bi se moglo zaboraviti. Što se je dogodilo da ti moji sugrađani zaborave sve, baš sve? Je li utjecaj naših hrvatskih t.j. tzv. hrvatskih medija toliko jak i utjecajan?? Zar je moguće da moji sugrađani više vjeruju medijima koji godinama pljuju po domovinskom ratu i svetinjama Hrvata, kao što su žrtve pale za slobodu, crkva, Caritas, vojska, povijest, obitelj, domoljublje...

Skoro sve novine i TV postaje koje u 80 % vode Judini sinovi Soroševi pla-

ćenici, zar se njima i ovoj političkoj vrhušci na čelu s pravim Judinim sinom, više vjeruje nego vlastitom razumu i sjećanju?

Zar je moguće:

- Da se tolerira izdaja generala...?

- Da svi generali i zapovjednici koji su nešto značili u Domovinskom ratu budu otjerani u mirovinu ili u zatvore?

- Da se uvelike razoruža hrvatska vojska, raspuste neke brigade?

- Da se sudi nama, a ne njima, jer za nas nema abolacije?

- Da se iz Srbije, pod pratnjom i zaštitom naše policije, dovode dokazani četnici kako bi svjedočili protiv naših branitelja?

- Da se u našoj zemlji sudi našim braniteljima bez prisustva javnosti, zato što to traže navodni svjedoci, a stvarni četnici, kao zaštitu da bi mogli lagati do neba, i da im nitko ne može proturiječiti?

- Da to naš sud prihvaća kao dokaze, jer svi moramo biti isto krivi, kako to traži Europa, a mi ko guske u magli, dajemo sve za ulazak Europu?

- Da se toleriraju posjete i šetnje četnika po Hrvatskoj?

- Da Ministarstvo kulture financira filmove bivšeg jutelovca Kneževića (Oluja nad Krajinom), produžene ruke Save Štrbca, i to na HTV-u promovira Judin sin Denis Latin?

- Da u isto vrijeme Ministarstvo odbija financirati izdavaštvo knjiga naših branitelja, a da ne pričam o filmovima koji govore o istini Domovinskog rata, pa branitelji moraju tražiti sponzore?

- Da se u školama ne uči o Domovinskom ratu više od par sati?

- Da se daju ribe Talijanima, otoci strancima, hrvatska zemlja strancima, banke strancima, INA strancima, PLIVA strancima, telekomunikacije strancima, sve što vrijedi strancima, jer to traži ta Europa! Sada još i poljoprivredno zemljište traže da damo strancima, brodogradnju nam hoće uništiti! Pa gdje je kraj zahtjevima te Europe, gdje je kraj?

Nije li ipak trebalo prvo pitati narod hoće li u tu Europu, ali sa argumentima za i protiv, jer na HTV-u nema argumenta protiv. Pa ako narod kaže da hoće u Europu, onda dobro. I da se tek onda priđe pregovorima i prilagođavanju za-

kona bez rasprodaje, i ne skinutih gaća da nas može kako tko hoće? Sumnjam da će narod opranog mozga reći ne Europi, ali što ako ipak progleda? Što ako narod kaže "ne" Europi? Što ako se odluči za suverenost, pravdu, očuvanje Hrvatske i njenih dobara, što će onda biti? Vi, Judini sinovi na vlasti, godinama ste sve hrvatsko dobro žrtvovali za ulazak u Europu, dozvolili ste rasprodaju Hrvatske, omogućili da nas porobe u našoj zemlji. Sve ste im već dali, kao da smo već u Europi. Ako i uđemo u EU, ući ćemo kao porobljen narod, izdat od vlastitog vodstva. Tko će odgovarati za izdaju nacionalnih interesa?

E moj hrvatski narode, tokom cijele hrvatske povijesti htjeli su nas mnogi porobiti i našu zemlju oteti! Nisu uspjeli! A danas, dajemo im šansu da legalno postanu vlasnici hrvatske zemlje, da se kao vlasnici upisuju u gruntovnicu!!! Vlasnici naše zemlje!!!

Pitati će te se za koju godinu, kome pripada cijela Hrvatska i zašto su stoljećima za nju ginuli naši predci. Jeste li čuli, moji Hrvati, za onaj zakon da je privatno vlasništvo neotuđivo pravo?! Bogom danu zemlju mi predasmo drugima bez ispaljenog metka...

E moj narode, sada shvaćam zašto Hrvati stoljećima nisu imali samostalnosti, državnosti i slobode. Uvijek im je trebala tuđa vlast, nikada nisu vjerovali u sebe. Jedino kada nam padaju granate po glavama onda smo zajedno i svjesni što nam je činiti, a kad stanu granate, udri jedan po drugome! Žalosna istina!

KONAČNO PRAVI FILM! U POTRAZI ZA OLUJOM

Priredila Dunja Gaupp

Na festivalu dokumentarnog filma u Zagrebu, ZAGREBDOX, prikazan je film gornjeg naslova kojeg je snimio Amerikanac hrvatskog podrijetla, Jack Barich. Film još nisam imala prigode pogledati, ali ono što sam čula o njemu i što sam saznala iz intervjua koji je s njim napravljen za JutarnjiTV, bilo mi je izovljno za zaključak kako taj film treba vidjeti čim više ljudi, pogotovo stranaca, a za što bismo se trebali pobrinuti i mi, Hrvati izvan domovine.

Razgovor s njim možete poslušati na web stranici <http://www.jutarnji.hr/zagrebdox>, ali kako bi ga mogli uvijek iznova čitati i prenositi, stavila sam ga na papir.

INTERVJU S JACKOM BARICHEM

Nazvali ste svoj film „U potrazi za Olujom“. Što ste tražili i jeste li to na kraju i pronašli?

Moj film se zove „U potrazi za Olujom“. Nazvao sam ga tako jer smo tragali za istinom o tome što se dogodilo prije, za vrijeme i nakon operacije Oluja. Potraga za istinom odvela nas je na putovanje od Zagreba, Zadra, Knina, Vukovara, Sarajeva, Beograda, Pariza, Londona do Haaga. Razgovarali smo s tužiteljima, obranom, hrvatskim vojnicima kojima je zapovijedao Gotovina, borcima za ljudska prava, novinarima pa čak i hrvatskim glumcem Goranom Višnjićem koji je bio u vojsci za vrijeme rata. Željeli smo čuti obje strane priče. Mislim da smo napravili epski film u kojem će gledatelji uživati. Putovanje se isplatilo.

Zašto Vas je privukla ta tema?

Prije svega ja sam režiser, a svaki režiser voli velike priče. Priča o generalu Gotovini je grčka tragedija. Pobjegao je iz Jugoslavije kao mladić, pridružio se Legiji stranaca, vratio se kako bi branio svoju zemlju. Bio je general u vojnoj akciji kojom je oslobođena njegova domovina što ga je učinilo herojem, da bi zatim za istu tu operaciju bio proglašen zločincem. To je grčka tragedija. To je takva vrsta priče, da smo u Hollywoodu i da je Gotovina Amerikanac, glumio bi

ga George Clooney.

Također, film je rezultat moje frustracije zbog prevladavajućeg mišljenja u nekim krugovima međunarodne zajednice, prije svega u UN-u, da je rat bio građanski i da su sve strane podjednako krive. Mislim da ljude treba podsjetiti na ono što se dogodilo u ratu, a UN je igrao važnu ulogu u svemu tome.

Jeste li snimajući dokumentarac otkrili nešto što vas je šokiralo?

Ne bih rekao šokiralo, ali bio sam iznenađen kada je glasnogovornik tužiteljstva Anton Nikiforov rekao da je to bio građanski rat, a ne agresija. Pitao sam ga što se dogodilo u Srebrenici i rekao da sam sreo žrtve koje su tamo izgubile članove obitelji. Pretpostavio sam da će biti suosjećajni, ali njegov odgovor bio je bezobziran. Rekao je da nije moguće identificirati agresora u ovom ratu. Mislio sam da je ta debata završena ili bar djelomično završena prije nekoliko godina. Nakon razgovora s njim shvatio sam da je to mišljenje mnogih ljudi.

Jeste li imali problema snimajući ovaj dokumentarac?

Dan prije nego što smo krenuli u Europu, jedan hollywoodski producent rekao mi je da odustanem od snimanja ovog filma, jer nema šanse da ga nezavisna produkcija snimi, morate biti BBC ili CNN. Bio je u pravu. Bilo je jako teško, nismo imali novaca, baza nam je ovdje u LA-u, a priča se odvija u Europi. Ali, kako sam tvrdoglavi Hrvat, sjeo sam unatoč svemu u avion i snimio film.

Što mislite o hrvatskoj politici prema Haaškom sudu?

Hrvatski političari su u vrlo teškom položaju u kojem se nikada ne bih želio naći. Međunarodni sud u Haagu i EU su im prislonili pištolj u glavu i ucjenjuju ih. Stvari bi se trebale okrenuti. Europa bi trebala doći u Zagreb i Sarajevo moliti oprost zbog svoje pasivnosti i nemogućnosti da zaustavi rat, osobito početkom '91. Da nije bilo njihovog okretanja leđa ne bismo mi govorili o ratnim zločinima i Hrvatska bi napredovala prema Europi s drugačijim standardom. Zbog te svoje pasivnosti na početku rata i jer su iznevjerili građane Hrvatske i BiH kad su ih najviše trebali, EU bi kao znak dobre volje trebala pozvati Hrvatsku u svoje članstvo.

U svom filmu tvrdite da postoji urota protiv Hrvatske. Možete li nam to malo pojasniti?

Ne mislim da se radilo o uroti protiv Hrvatske ili BiH, već protiv istine. Ujedinjeni narodi su ovdje došli '91. i vidjeli što se događa, i umjesto da su pokazali na Miloševića i rekli „on je agresor, mora ga se zaustaviti“, oni su rekli da se radi o građanskom ratu.

Identificiranjem i upiranjem pištolja u agresora, rekavši DOSTA, zaustavili bi rat u kojem je ubijeno tisuće ljudi, a milijuni ostali bez doma. I sada ista organizacija koja je stvorila sud u Haagu na tom sudu pokušava opravdati svoj pogrešan stav prema ratu. Pogrešno je da je ovo građanski rat, a ne agresija. Upotreba suda za te svrhe je zadnja uvreda.

Hrvatska će javnost po prvi put vidjeti Vaš film na Zagrebdoxu. Kakve reakcije očekujete?

Ne znam kako će hrvatska javnost reagirati na ovaj film. Nemam prst na pulsu građana Hrvatske. Ovdje sam u Los Angelesu i iako sam porijeklom Hrvat, imam američku perspektivu situacije i ne znam hoće li im se film svidjeti ili će ga mrziti. Ali ja sam ponosan na film. Vjerujem da znam istinu, tijekom rata proveo sam dosta vremena s političarima u Washingtonu i znam što govorim. Što se tiče mišljenja javnosti, nisam stručnjak, ali radujem se njihovoj reakciji i vidjet ćemo što će se dogoditi. Bilo mi je važno ne samo napraviti film koji će uprijeti prst u UN i pokazati njihovu ulogu u ovom ratu, već i pokazati da mir ne samo da je moguć već je i prisutan ovdje u Hrvatskoj, Bosni i ostatku bivše Jugoslavije. Ideja mira mi je važna i nadam se da je to ono prema čemu idemo. Želim da ljudi shvate da mi nije namjera stvarati antisrpsku atmosferu ovim filmom. U filmu se pojavljuje srpski poljoprivrednik koji je pomogao svojim starijim susjedima Hrvatima tijekom rata. Mislim da to govori o duhu ljudi i spremnosti za mir što sam i osjetio razgovarajući sa svima. Uvjeren sam da je mir budućnost za naš narod. Želim samo da UN, međunarodna zajednica, EU i ostali iskreno sagledaju svoju ulogu u ratu '91 – '95. i kako se ponašaju na ovom sudu koji treba donijeti presudu o ovom ratu. ■

Ivan Matarić

KAKO SMO DOŽIVJELI

35. HRVATSKI BAL U ŠVICARSKOJ

Piše A. G. Scholz, Vorarlberg

Hrvatska kulturna zajednica u Švicarskoj djeluje već 37 godina, a prošle je subote, 17. siječnja 2009., organizirala svoj 35. *Hrvatski bal* u hotelu Kronenhof u Zürichu. Uz odličnu večeru sa 5 jela i prvoklasna hrvatska vina firme *Vallis Aurea GmbH* posjetitelji su uživali u bogatom kulturnom programu.

Plesnu glazbu, od valcera do rock'n rolla, odlično je izvodio *Duo Jukebox*. Nastupilo je i Hrvatsko glazbeno društvo *Tamburica* iz Vorarlberga, ali zvijezda večeri bila je nesumnjivo operna diva Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, primadona Mira Vlahović.

Gostima je dobrodošlicu na hrvatskom poželio predsjednik HKZ, prof. I. Matarić, a na njemačkom dopredsjednica D. Gaupp. Zahvalili su sponzorima tombole, umjetniku Peji Kljaiću, koji je darovao sliku u vrijednosti 400 Fr. i gđi. Magdalen Reichart, vlasnici salona *Bodydream*, koja je darovala dva bona od po 120 Fr. za zlatnu masažu.

Domovina Hrvatska pozdravljena je himnom koju je otpjevala sopranistica Mira Vlahović uz klavirsku pratnju prof. Matarića. Potom je gđa. Gaupp na njemačkom predstavila gđu. Miru Vlahović, prof. Matarića i HGD *Tamburica*, naglasivši da je za sve njih, kao i za HKZ, godina 2008. bila jubilara. Mira Vlahović je u svojoj matičnoj kući - HNK Zagreb - kao *Violetta* u Verdijevoj *La Traviata* obilježila 25. godišnjicu svoje uspješne karijere; prof. Matarić, koncertom u crkvi Bazilika srca Isusova u Zagrebu, svojih 40 g. kao orguljaš; HGD *Tamburica* 30 g. od osnivanja, a Hrvatska kulturna zajednica 35 g. postojanja pod današnjim imenom (osnovana je 1971. kao "Društvo prijatelja Matice hrvatske").

Gospođa Mira Vlahović je rekla kako

Mira Vlahović

Dunja Gaupp

je s velikim zadovoljstvom prihvatila poziv, jer se još uvijek rado sjeća nastupa u Švicarskoj od prije 5 godina, kada je HKZ organizirala koncert *Hrvatska priča*, idejno djelo Lejdi Oreb koje je obišlo svijet. Zahvalila se obitelji Gaupp na toplom i srdačnom gostoprimstvu i ukratko najavila što je, iz svoga bogatog repertoara, izabrala za ovu prigodu.

Gospođa Vlahović je tokom večeri nastupila u tri bloka. U prvom, nakon himne, otpjevala je pjesme *Domovini i ljubavi* (Ivan pl. Zajc), *Gospa Marija* (Vinko Glasnović na tekst Antuna Gustava Matoša), *Arietta Laurette* iz opere *Gian Schicchi* (Giacomo Puccini) i pjesmu *Nostalgije* iz operete *Mala Floramy* (Ivo Tijardović). U drugom bloku čuli smo *Serenadu* Josipa Hatza, valcer *Musette* iz opere *La Boheme* Giacoma Puccinia, *Chanson espagnole* (Die Mädchen von Cadix - Leo Delibes), te pjesmu iz filma *Bijeli jorgovan* (*Sweet Heart* ili *Will you Remember*). U trećem su slijedile *Musica proibita* (S. Gastaldon), tradicionalna narodna *Santa Lucia*, Guitarra Romana (Eldo Di Lazzaro) i *O, sole mio* (Eduardo Di Capua). Kao što je bilo za očekivati, posjetitelji su velikim pljeskom

zatražili i dobili dva dodatka. *Napitnicu* iz opere *La Traviata* Giuseppe Verdia, a pjesmom *Bože čuvaj Hrvatsku* (glazba Đani Maršan, tekst Drago Britvić) gđa. Vlahović se oprostila od oduševljene publike i zahvalila prof. Matariću na majstorskoj klavirskoj pratnji.

Glazbeno društvo *Tamburica* nama, stanovnicima Vorarlberga, kako Hrvatima, tako i Austrijancima, dobro je poznato i rado ih slušamo. Zadovoljstvo mi je bilo vidjeti da su i u Švicarskoj rado viđeni, te da je suradnja *Tamburice* i HKZ tako prisna i prijateljska, kako su to u svojim govorima naglasile gđe. Gaupp i Sigur-Brdarić. Svoj glazbeni repertoar *Tamburica* je obogatila zahtjevnim izvedbama čime se izdvojila od standardnih folklornih skupina i napravila korak naprijed u pravcu glazbene klasike.

Bogata tombola bila je lijepo aranžirana, tako da su stolovi s nagradama predstavljali užitek za oko, gotovo kao i izložene slike umjetnika Kljaića, koji je i osobno bio prisutan zajedno sa suprugom Ljubicom. Prvu nagradu, njegovu sliku, dobila je gospođa Aljinović iz Berna. ►

HGD Tamburica

tombola

Treću nagradu, akvarel slikara Mate Kovačevića Eskavilja, dobila je gđa. Čulap Imhof iz dalekog Wallisa. To me navelo da se raspitam od kuda su sve stigli posjetitelji ovog jubilarnog *Hrvatskog bala*. Sa gotovo svih strana Švicarske, rekli su mi organizatori. Posjetitelji su bili više nego zadovoljni, svi koji su nastupali također. Zadovoljni su bili i organizatori, i upravo zato me je iznenadila njihova opaska da je ovo možda zadnji *Hrvatski bal*.

Pa zašto, zaboga, upitala sam? Zato što se zadnjih 15 godina, nastankom Hrvatske države, promijenilo puno toga u životu Hrvata u Švicarskoj. Osnovane su mnogobrojne udruge, od zavičajnih do sportskih, čime je ustvari razbijeno zajedništvo. Tužno je što se naši ljudi definiraju prvo prema kraju ili mjestu u kojem su rođeni, a tek onda kao Hrvati. Mnogi koji su došli početkom 70-tih, vratili su se u Hrvatsku. Oni koji se nisu vratili, veliki dio godine provode u Hrvat-

scoj, a u Švicarskoj su kada trebaju doktora ili moraju čuvati unuke. Njihova djeca, premda vole Hrvatsku, nemaju iste osjećaje koji su njihove roditelje ponukali na stvaranje HKZ-e, koja je ustvari bila prva hrvatska kulturna udruga u Švicarskoj.

Hrvati koji su došli tokom Domovinskog rata vjerojatno ni ne znaju za postojanje HKZ i *Hrvatskog bala*. Ti su 40-godišnjaci zaokupljeni borbom za egzistenciju i gradnjom svega onoga što su u ratu izgubili, te nemaju vremena, a možda ni novaca za priredbe ovoga stila, iako je cijena vrlo umjerena, ustvari skromna s obzirom na ono što nudi.

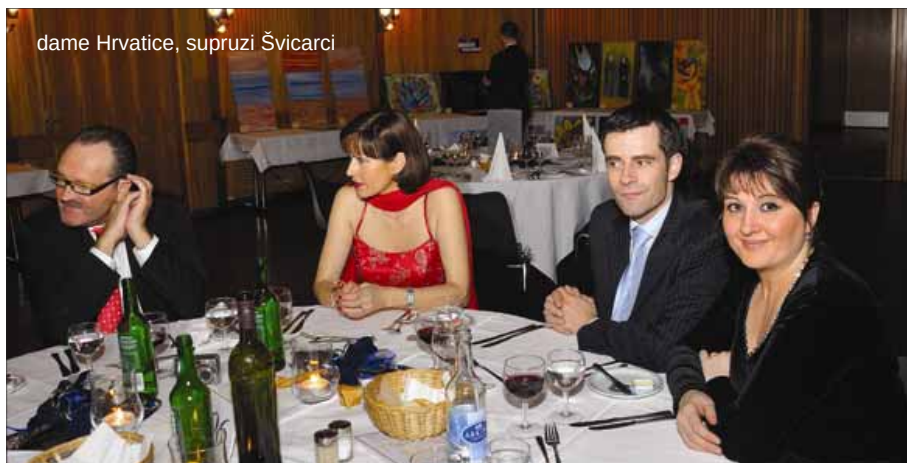
Organizatorima će biti žao budu li prisiljeni donijeti odluku o zatvaranju *Hrvatskog bala*, jer on ipak pronosi hrvatsko ime i priredba je koja se bez rezerve može nositi s balovima drugih nacija u Švicarskoj, kao što su to

gđa. Aljinović i autor slike P. Kljaić

Austrijski, Češki i Mađarski.

Na balu Austrijanaca u Zürichu bila sam više puta i mogu potvrditi da je ovaj naš hrvatski puno kvalitetniji, no za njega nažalost ni ja do nedavno nisam znala. Zato savjetujem organizatorima da porade na promidžbi, a Hrvatima da *Hrvatski bal* konačno dožive kao ono što on u svom imenu signalizira – priredba i mjesto za sve Hrvate i one koji se tako osjećaju, te sve one koji svojim stranim prijateljima žele pokazati kako Hrvati imaju raznoliku kulturnu ponudu koja ne završava folklorom. ►

dame Hrvatice, supruzi Švicarci

gđa. Čulap-Imhof prima 3. nagradu

Organizacija bala vrlo je zahtjevna, a ljudi koji ga organiziraju, rade to iz čistih domoljubnih pobuda i bez ikakve naknade. Zato im je žao kada vide da naši ljudi ne razmišljaju o tome kako samo redoviti odaziv na bal osigurava njegov kontinuitet.

Što će biti ako ne bude *Hrvatskog bala*? Organizatori mi na to nisu mogli odgovoriti, jer još nikakva odluka nije

donešena. Zamislivo je da će organizirati priredbu sličnog profila samo u skromnijem okviru i zbog toga naravno pod drugim imenom.

Ipak, nadajmo se da će ova tradicija živjeti i dalje. O tome odlučujete svi vi dragi Hrvati i Hrvatice u Švicarskoj!

Ako budete poželjeli podržati ovu jedinstvenu hrvatsku priredbu u Švicar-

skoj, kontaktirajte *Hrvatsku kulturnu zajednicu* pismeno:

Postfach 5837, 8050 Zürich,

e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch

Telefonski kontakt:

gđa. Dunja Gaupp - 056 2224047,

gđa. Marija Čulap Imhof - 027 9244564.

Poštovane dame i gospodo, dragi prijatelji,
slijedom vaših želja, da ne prekinemo tradiciju,

najavljujemo 36. Hrvatski bal
u Zürichu, u subotu, 10. siječnja 2010. god.

Skrećemo pozornost da prijave i uplate trebaju stići do najkasnije 10. prosinca 2009. godine. Uplatu možete izvršiti uplatnicom u privitku. U slučaju nedovoljnog broja prijavljenih, morati ćemo prekinuti ovu dugogodišnju tradiciju, koliko god smo zbog te odluke ožalošćeni.

U POSJETI HRVATIMA CRNE GORE

BOKA KOTORSKA – ZALJEV HRVATSKIH SVETACA

Piše Dunja Gaupp

Hrvatska kulturna zajednica (HKZ) rado se odazvala pozivu na sastanak Središnjeg odbora Hrvatskog svjetskog kongresa (HSK) u Dubrovniku od 23. do 27. ožujka 2009. Predstavnicima HKZ, posebno je zadovoljstvo pričinjavala posjeta Hrvatima u Crnoj Gori.

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore (HGDCG) iz Kotora službeno je primljeno u članstvo HSK, što je izravno i bio povod ovoj jednodnevnoj posjeti "ostatku ostataka" hrvatskog življa u zaljevu hrvatskih svetaca.

Od tajnika društva, gospodina Tripe Schuberta, saznajemo da je HGDCG osnovano 23.06.2001. godine, a glavni su mu ciljevi njegovanje hrvatskog identiteta i obuhvaćanje svih onih dijelova Crne Gore u kojima žive Hrvati. Tako danas, osim središnjice u Kotoru, postoje ogranci u Podgorici, Baru, Tivtu i Herceg Novom, te predstavništva u Budvi, Cetinju i Dubrovniku. Društvo želi ponovno izgraditi u ratu srušene mostove povjerenja prema svojim susjedima Crnogorcima, i naravno Hrvatima u Hrvatskoj, posebice onima sa područja Dubrovnika. Predsjednik društva, dr. Ivan Ilić, izjavio je za jedne novine, kako je uspostavljanje kontakata sa Dubrovačkim okruženjem njihov najteži zadatak. Veliki napredak u tom pravcu, postigli su 2007. godine, kada su u Dubrovniku ispričali *Bokeljsku priču*, čije je prikazivanje bilo organizirano uz podršku i pomoć Udruženja dragovoljaca domovinskog rata. Do tada je bilo nezamislivo da bi se na Stradunu mogla zavijoriti i crnogorska zastava. HGDCG odigralo

Kotor

je tada važnu diplomatsku ulogu i nakon toga susreta svi su kontakti postali lakši.

Hrvatsko građansko društvo je izdavač jedinog glasila Hrvata u Crnoj Gori, *Hrvatskog glasnika*. Glasilo obrađuje teme važne za život hrvatske zajednice u Crnoj Gori, prati političke, kulturne, društvene, ekonomske pojave i u stalnoj je misiji povezivanja dvaju država, Crne Gore i Hrvatske.

Predstavnici HGDCG organizirali su nam prekrasan doček i pokazali nam mnoge zanimljivosti Boke kotorske. Posjetili smo otočić Gospe od Škrpjela i crkvu Majke Božje, prošetali Kotorom diveći se njegovoj posebnosti. U najstarijoj hrvatskoj katedrali, onoj sv. Tripuna u Kotoru, primio nas je kotorski biskup, mons. Ilija Janjić, od kojeg smo saznali crtice iz povijesti Kotorske biskupije.

Mnoge zanimljivosti o hrvatskoj pomorskoj baštini i sposobnostima bokeljskih pomoraca, otkrili smo u Pomorskom muzeju u Kotoru. Saznali smo da službeni crnogorski izvori pišu kako se 40 % nepokretnog i 66 % pokretnog

spomeničnog blaga njihove republike nalazi u Boki kotorskoj. Drugim riječima, više od 50 % crnogorskog spomeničnog blaga pripada hrvatskom narodu Boke.

Sve što smo vidjeli i čuli, zahvaljujemo odličnoj organizaciji predstavnika Hrvatskog građanskog društva, kojima na ovom mjestu još jednom od svega srca hvala! ■

Opsada grada Kotora od strane gusara Hajrudina Barbarose 1539. Reljef, Pomorski muzej Kotor

KOTORSKA BISKUPIJA

Dobri rimski kopneni i morski putevi već su rano Boku kotorsku doveli u dodir s kršćanstvom. Prvi zaštitnik biskupije bio je sv. Juraj, ali ga je kasnije zamijenio sv. Tripun mučenik, čije su relik-

vije u Kotor donesene 13. siječnja 809. Njemu u čast, u Kotoru je početkom 9. st. sazidana i prva crkva, čiji su ostatci pronađeni poslije potresa 1979. neposredno uz današnju katedralu, koja se gradila od 1124. do 1166. g. Kotorska biskupija dala je Crkvi sv. Leopolda Bogdana Mandića (+1942.) kapucina iz Herceg Novog, bl. Graciju (+1508.) iz Mula, bl. Ozanu (+1565.) rodnom iz Crne Gore, te Božju službenicu Anu Mariju Marović (+1887.) utemeljiteljicu Družbe zadovoljštine Srca Isusova i Srca Marijina u Veneciji. A i jedini hrvatski papa, Siksto V, je podrijetlom iz Boke. Stoga se s pravom Kotorska biskupija naziva biskupija Hrvatskih svetaca i oltar domovine, a Boko-kotorski zaljev, Zaljevom svetaca.

Katedrala

GOSPA OD ŠKRPJELA

Priredila Dunja Gaupp

Danas otočić, nekada samo goli greben, hridina, sprud, škrp, škripio, t.j. 'škrpjel' na moru, na kojem je, kaže legenda, jednoga dana pronađena slika Bogorodice, koju je more tamo izbacilo s nekog vjerojatno potonulog broda. Pronašla su je dva brata i prenijela je na sigurno. U znak zahvalnosti za ozdravljenje jednoga od braće, mještani Perasta odlučili su sagraditi kapelicu, ali je prvo trebalo povećati škrpjel. Obvezali su se da će svaki puta kada isplove svojim barkama u njima ponijeti i kamene, koje bi onda na tom mjestu bacili u more i tako napravili otočić.

Nasipavanje je trajalo 250 godina! Tradicija nasipanja kamenja oko otoka zadržala se do danas. Kao rođendan otoka Gospe od Škrpjela uzima se datum 22. srpnja 1452. g.. Svake godine u smiraj toga dana isplove sve barke Perasta povezane jedna uz drugu, pune kamenja. Svečanim ophodom duž obale, uz pjevanje tradicionalnih narodnih pjesama kreću prema Gospinom otoku da bi oko njega nasipali kamene. Ova jedinstvena procesija, sjećanje je na stoljetni mukotrpni proces izgradnje otoka u čast Majke Božje u središtu Bokokotorskog zaljeva, a ispred samoga grada Perasta.

Prvotna crkva izgrađena sredinom 15. stoljeća, bila je skromnih dimenzija s obzirom na veličinu hridine na kojoj je počivala. Potapanjem starih brodica i je-

drenjaka (do 1603. potopljeno je stotinjak brodova), te nasipanjem kamenja površina otočića se postepeno povećavala, što je omogućilo i nadogradnju crkve. Smatra se da je današnja veličina otočića dostignuta u drugoj polovici 17. stoljeća. Crkva ima izrazito barokni akcent, a pouzdano se zna da je jedan dio napravljen po crtežima domaćeg graditelja Ilije Katičića od 1720. -1725. Jedinstven po formi je okrugli zvonik koji je vrlo vjerojatno imao i obranbenu funkciju, jer je u vrijeme gradnje svetišta Boka bila granično područje Mletačke republike i izložena ratnim sukobima.

Još jedna zanimljivost crkve je tzv. 'Pomirdbena dvorana', u kojoj su Bokeljani, uz milost Gospe od Škrpjela, stoljećima u miru rješavali svoje lokalne sukobe. Prostor je sagrađen sa svrhom da zavađene strane u lokalnim sporovima tu pronađu pravedna rješenja i iz-

bjegnu mletačke sukobe. Kamene klupe unutar dvorane jedino su sjećanje na mnoge osobne i društvene drame koje su ovdje u smirenom ambijentu zaljeva pronašle svoja pravedna rješenja. Unutrašnjost crkve krasi likovna djela dvojice poznatih bokeljskih slikara, Lovre Marinonovim Dobričevića i Tripe Kokolja. ■

HRVATI BOKE KOTORSKE OD 1918. GODINE DO DANAS

Prof. dr. Josip Pečarić
(skraćeno za potrebe DO)

Od početka velikosprke agresije na Hrvatsku 1991. g. do danas, položaj Hrvata u Boki kotorskoj karakteriziran je svakojakim pritiscima. Tako su tih dana najuglednije hrvatske obitelji u Tivtu dobile prijeteće pismo u kome stoji, između ostalog i sljedeće:

"Ne odete li sami na vrijeme, noć će gutati vašu djecu i vaše obitelji. Pohrlite po pozivu gospodina Tuđmana u Hrvatsku, jer srpskih vjekovnih ognjišta tamo ima više nego što ima vas."

Zato se svo ovo vrijeme u Hrvatsku doseljavaju Hrvati iz Boke, a samo iz Tivta ih se doselilo više od 300. U stvari, radi se o nastavku, ako ne i dovršetku, etničkog čišćenja Boke kotorske koje se provodi od postojanja Jugoslavije. A da je zbilja na snazi etničko čišćenje vidljivo je iz usporedbe popisa stanovništva iz 1910. god. (zadnji popis u Austro-Ugarskoj) i iz 1991. (zadnji popis u Jugoslaviji). Ukupan broj pučanstva porastao je gotovo 2 puta (1910. - 33.400, 1991. - 61.440), a istodobno je broj

Hrvata pao za 3 puta (1910. - 13.500, 1991. - 4.910).

Priključenje Boke Crnoj Gori uslijedilo je tek 1945. godine, kad su ustanovljene savezne jedinice nove Jugoslavije (za vrijeme rata govorilo se o Crnoj Gori i Boki kotorskoj, odnosno o Crnogorcima i Bokeljima), pa je popis iz 1948. godine karakteriziran velikim pritiskom na pučanstvo da se očituju kao Crnogorci. Eliminiranje nacionalne svijesti se vrši prvo preko tzv. "Bokeljstva", a potom "Jugoslovenstva". Još u prošlom stoljeću Srbi govore Hrvatima u Boki o 'zajedništvu': "Svi smo mi Bokelji i ništa više". A Bokelje onda dijele na Srbe i katolike! Dakle, Hrvatima se negira njihovo hrvatstvo, a njihovo srpstvo je nedirnuto - jer njihova vjera je srpska! I tada su imali uspjeha u tome, a pogotovo stvaranjem I. i II. Jugoslavije, kada su neki Hrvati vidjeli u tome spas od pritiska: bolje se izjasniti Bokeljom (a kasnije Jugoslovenom) nego Srbinom ili Crnogorcem! A u stvari i u jednom i u drugom slučaju Srbi postižu ono što žele, a to je da ne bude Hrvata, jer otkinuti od svog naroda oni su osuđeni da u dogledno vrijeme postanu ono što Srbi žele i ne samo to, osuđeni su da Srbima kao miraz donesu i veliku

kulturnu baštinu hrvatskog naroda u Boki.

Demografska slika Boke kotorske se od 1991. godine drastično promijenila ne samo zbog iseljavanja Hrvata iz nje, već i zbog velikog doseljavanja Srba. Naime, s Jugo-mornaricom koja je napustila hrvatsko more, preko stalnog dolaska Srba iz istočne Hercegovine, do današnjeg doseljavanja Srba koji su napustili Hrvatsku, na djelu je *srbizacija* Boke. Zato i ne čudi kako je od 1000 izbjeglica koji su napustili Hrvatsku poslije 'Oluje', samo u Tivat naseljeno njih 200. U tu svrhu je preko podgoričke *Pobjede* početkom kolovoza pokrenuta inicijativa za "popis praznih kuća" kako bi se "zbrinuli krajišnici u Crnoj Gori". Zahvaljujući crnogorskim nezavisnim medijima, kao i stavovima općinskih organizacija Socijaldemokratske partije i Liberalnog saveza je pokušaj tzv. 'humane konfiskacije' praznih kuća, naravno hrvatskih, donekle osuđen, ali ne i zaustavljen.

Msnr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanski, je nakon jednog svog posjeta katoličkim župama u Boki i Crnoj Gori rekao: "Biti katolikom tamo možda i nije toliko hrambro kao biti Hrvatom". ■

POBJEDNICIMA NATJEČAJA IZLET U EUROPA PARK 02.05. 2009.

HKZ PROJEKT: "ZA HRVATSKU DJECU"

Kaže se - čovjek snuje, Bog odlučuje. I to je uvijek najbolje rješenje, što se i ovoga puta potvrdilo. Naime, Hrvatska kulturna zajednica, osim prigodnih priznanja i nagrada, pobjednike dječjeg natječaja za likovne, literarne i glazbene uradke vodi nekuda na izlet. Posjeta *Europa parku* bila je jedna od opcija. Kada su Hrvati iz Wallisa odlučili upravo tamo poći na izlet, gospođa Marija Čulap Imhof, glavni organizator toga putovanja i naša tajnica, javila nam je da su među prijavljenima i svi pobjednici natječaja. Odluku nije bilo teško donijeti, pridružili smo se izletnicima i nagrađenoj djeci platili ulaznice.

Nas dvoje, Osvin i ja, stigli smo prvi. Kupili smo ulaznice i raspitali se gdje stoje autobusi. Na parkiralištu smo tada dočekali naše iz Wallisa, tri puna autobusa djece i roditelja. Gospođa Čulap je počela dijeliti ulaznice i ubrzo je oko nje nastala gužva. Sa ulaznicom u ruci, svaki je odmah požurio u Europa park. Stanite, stanite, a fotografiranje? Molim, gdje su dobitnici nagrada dječjeg natječaja, upitala sam. Od njih 11, uspjeli smo fotografirati samo tri lijepe djevojčice.

U Europa parku smo zadnji puta bili prije nekih 15-tak godina, kada je naša kćerka još pristajala ići s roditeljima na izlet. Od tada se mnogo toga promijenilo, izgrađeno je puno novih tematskih parkova. Dio parka na temu 'Njemačka', tada još nije postojao. Tipične gotske kuće Brandenburga, barokne iz Sachsen, neoklasične iz Weimara itd., vizuelno se mogu mjeriti s originalima. U 'Italiji' smo popili kavu, a onda se uputili u 'Francusku', gdje nas je Euro-Tower dignuo u visinu. Usput smo se susretali s grupama mladih, odlično ra-

spoloženih. Marija, Kata, Osvin i ja uputili smo se u mirniji dio i neočekivano se našli u 'Wallisu'. U 'Grčkoj' smo vidjeli učitelja Tomislava Hercega. Kao da se odlučivao hoće li posjetiti Posejdonov hram. Na prvi pogled primamljiva vožnja lijepim lađama, ali tko je očekivao mirnu plovidbu, uplovio je u pravu vodenу avanturu. Prošli smo kroz 'Rusiju' i provezli se čarobnim svijetom bajki. Stigli smo i u 'Svijet avantura', gdje nije bilo ni izdaleka tako avanturistički kao u 'Portugalu'. Tragom velikih istraživača došli smo do jedrenjaka 'Santa Marija'. Teško je odoljeti tolikim izazovima, ali onome tko se odlučio isprobati 'Atlanski

tuš', poslije je bio potreban ručnik! I u 'Skandinaviji' je glavni element bila voda. Fjord-Rafting po nemirnoj vodi, a onda brodom u zrak! Postalo mi je jasno zašto se ta vrsta jedrenjaka zove 'Windjammer'. Nije jamrao vjetar, već želudci osjetljivi na morską bolest. Najnovija atrakcija u 'Islandu' je 'Blue Fire Megacoaster' sa svojim lupingom. Mene je zaboljela glava gledajući kojom brzinom vagoni jure. A onda se potvrdilo da današnji svijet stoji naglavačke! (Vidi sliku na slijedećoj stranici.)

Dosta! Dosta je toga 'prekobicavanja'! Čeznemo za mirom i tišinom, ali ima li toga ovdje? 'Engleska' nam se učinila obećanom zemljom, no park s vodenim orguljama bio je upravo ono što nam je trebalo. Odmor za dušu, uši i oči. Dvorac Balthasar nudio nam je odmor kao u raju. Na terasi tek nekoliko ljudi, a na pozornici klasična glazba u živo! Tu smo se odmorili, a na putu prema izlazu prošetali još i kroz 'Zaubergarten' (čarobni vrt).

Kući smo krenuli prije nego naši iz Wallisa, tako da nismo uspjeli napraviti jednu skupnu fotografiju. Zahvaljujući učitelju Tomislavu Hercegu i gđi. Mariji Čulap ipak imamo i te slike. I ne samo njih, nego i tekstovne priloge g. Hercega, dvije učenice i gđe. Pranješ. Hvala svima! Bio je to nezaboravan dan, pun lijepih doživljaja. Radujemo se slijedećem sličnom druženju i lijepo vas pozdravljamo,

vaši Dunja i Osvin Gaupp

Mlađa skupina s učiteljicom Elizabetom Anić

Starija skupina je 'prisvojila' mamu Katu

IZLET U EUROPA PARK

Piše Tomislav Herceg

Velika većina učenika HN iz cijelog kantona Wallis/Valais otišla je na jednodnevni izlet u Europa Park. Zajedno sa njihovim roditeljima bilo nas je oko 180 i uspjeli smo napuniti 3 autobusa. Unatoč što smo krenuli kada je još bio mrak, i vožnji od 6 sati, nije nam nedostajalo energije za provesti prelijepi svibanjski dan na uzbudljivim vožnjama, 'strašnim' kućama i gusarskim brodovima.

Posebno treba izdvojiti neizmjeran trud i nesebičnu pomoć gospođe Marije Čulap, predsjednice školskog odbora u Brigu, koja je mjesecima bila u kontaktu sa agencijom koja nas je vozila, zvala roditelje i bavila se bezbrojnim problemima oko same organizacije izleta. Ovim putem, u ime svih učenika i roditelja poručujemo joj jedno veliko hvala na svemu!

Na kraju, sva djeca koja su išla na izlet vratila su se prepuna dojmova i lijepih uspomena. Evo što su dvije učenice napisale o samom izletu:

Ivana Martić, HN Brig:

U subotu smo išli u Europa Park. Bili su tri puna autobusa. Krenuli smo u 5 sati iz Briga sa željezničke stanice. Vozili smo se 6 sati i stigli smo oko 11 sati. Kada smo došli, uzeli smo karte i ušli,

pa smo se slikali. Onda smo se išli voziti u 'kuću strave'. Ispred vrata od te kuće je bio neki djed sa pticom i špricao nas sa vodom. Onda smo sreli Lauru i njene roditelje pa smo išli dalje svi zajedno. Onda smo bili u nekim balonima što lete, pa u nekim šalicama što se okreću, u nekom vlaku što je u zraku i nekom što je na zemlji. Zatim smo bili na brodu što vozi po vodi, pa smo bili u 'kući gusara'. Bili smo još na puno mjesta, ne znam više sva, ali mi je bilo lijepo. Vraćali smo se u 19.00. sati iz Europa Parka, vozili se opet 6 sati do Briga gdje smo stigli u 1.30 sati. Onda su svi otišli svojoj kući.

Iva Valjan, HN Monthey:

U subotu, 02.05.2009. išli smo u Europa Park. Stigli smo oko 11 sati. Onda smo trebali čekati da nam vozač autobusa donese karte za ulaz. Na ulazu smo se slikali sa mišem. Onda sam išla na nešto isto kao i bob u Švicarskoj. Zatim na Eurosati i to je bilo najbolje. Prvo se penjemo i onda tek počinje atrakcija! Išla sam na Eurosati 2 puta. Isto sam išla i na 'Cinema 4D': neka zmija mi je došla ispred nosa. Počele su se micati i stolice. Htjela sam ići na 'Silver Star' ali sam se malo bojala, pa nisam. Zato sam išla na rafting i bila sam sva mokra. Bilo mi je jako dobro i želim opet ići.

Dubravka Pranješ:

Kad stigne proljeće i lijepi dani, osjetimo potrebu za šetnjom i izletima. Tako smo organizirali 2. svibnja o.g. jednodnevni izlet u Europa park. Iz Valisa smo krenuli rano ujutro, djeca, roditelji,

mladi i naši vrijedni učitelji HDŠ, gospodin Tomislav Herceg i gospođa Elizabeta Anić. Najveći i najodgovorniji dio posla odradila je neumorna i vrlo sposobna gospođa Marija Čulap Imhof.

Tri puna autobusa sa ukupno 173 osobe, u većini svi zadovoljni, proveli su prekrasan dan druženja i zabave. Razgovarajući sa djecom, na upit kako im je bilo, svi su odgovorili pozitivno, kao genijalno, dobro, odlično, fenomenalno itd.

U svakom slučaju želim zahvaliti našoj Mariji Čulap na uspješnoj organizaciji, Amadeus Toursu i naravno svima koji su putovali taj dan u Europa park. Gospođi Čulap je još jednom uspjelo povezati Gornji i Donji Valis kao što je to i ranije radila. Od srca se veselimo slijedećim putovanjima i druženjima. Pozdravljam sve koji su bili u Europa parku, a onima koji nisu bili zadovoljni, a vjerujem da je takvih vrlo malo, se ispričavamo i nadamo se da će slijedeći put biti bolje. ■

PREDSTAVLJENA KNJIGA PROF.
DR. MIROSLAVA TUĐMANA
**INFORMACIJSKO
RATIŠTE I
INFORMACIJSKA
ZNANOST**

Prof. Ivan Matarić, predsjednik HKZ, zaželio je u subotu, 06. lipnja 2009. g. dobrodošlicu gostima iz Hrvatske, prof. dr. Miroslavu Tuđmanu i dr. sc. Miroslavu Međimorcu, te se zahvalio prisutnim Hrvatima i Hrvatima na interesu i dolasku. O temi informacijskog ratišta, govorili su Miroslav Međimorec, Miroslav Tuđman i Osvin Gaupp.

Posjetitelji su na kraju postavljali pitanja o stanju u Hrvatskoj i kandidaturi dr. Tuđmana za predsjednika. Pitanja i odgovore smo snimili, te ih donosimo u pismenoj formi zainteresiranim na znanje.

**IZLAGANJE DR. SC.
MIROSLAVA MEĐIMORCA**

Izlaganje o knjizi prof. dr. Miroslava Tuđmana "Informacijsko ratište i informacijska znanost" počeo ću pričom o jednom našem poznatom (i kontroverznom) glumcu, pričom koja iz ugla prikazivačke umjetnosti, kazališta, filma, može približiti informacijsku znanost kojom se bavi prof. Tuđman, učiniti je razumljivom i važnom za svijet u kojem danas živimo, pokazati koliko će informatika utjecati na našu budućnost. Promjena u odnosu prema tom glumcu po najbolje pokazuje koje su se promjene dogodile u prostoru hrvatskoga javnog znanja, koje informacije po mjeri svojih (osobnih, općih, javnih, političkih) inte-

resa dominiraju, što je istina, a što laž i kako informacija i dezinformacija, kao glumci pod maskama u kazalištu, danas mogu zamijeniti svoja mjesta.

Ovih dana, točnije prošle subote, objavljen je u *Večernjem listu*, u subotnjem prilogu *Obzor*, intervju s Radom Šerbedžijom, glumcem koji je u bivšoj državi držan za jednog od ponajboljih jugoslavenskih glumaca. Ne ću govoriti o njegovoj glumačkoj darovitosti, neki ga jako cijene, drugi ne, već ću spomenuti njegovu lijevu ideološku opredijeljenost koja ga je u vremenu raspada Jugoslavije vodila od Beograda do Sarajeva i Ljubljane u bezuspješnom pokušaju zaustavljanja neizbježnoga raspada države s kojom se identificirao, promatrao Dubrovnik iz okupiranog Cavtata i u najgore vrijeme rata zaobilazio Hrvatsku, svoju domovinu, "jer se nije slagao s Tuđmanom".

Kad je trebalo da kao poznata javna osoba i glumac kojeg su obožavale tisuće gledatelja, javno podrži samostalnost i slobodu svoje domovine, koja je bila u smrtnoj opasnosti on se od nje distancirao, nije poput Jean Gabina u trenutku agresije na njegovu Francusku obukao vojnu odoru i šest godina se borio protiv nacista. Nije trebao uzeti oružje u ruke, ali se trebao boriti onim što najbolje umije, njegove riječi potpore hrvatskoj neovisnosti i samostalnosti, riječi kazališnog i filmskog prvaka, pripadnika srpske manjine, mogla je u vremenu agresije imati ogroman utjecaj na hrvatske Srbe, mogla je mnoge odvratiti od pobune i napada na domovinu. On te riječi nije izrekao.

Iako je bilo mnogih koji nisu odobravali njegovo odmicanje od Hrvatske, nitko mu nije zabranio dolazak u Zagreb, Zlatko Vitez i pokojni predsjednik Tuđman nisu mu zapriježili povratak i glu-

mu. Ranih devedesetih na televiziji je slobodno nastupio, čak je u jednom intervjuu izjavio kako Hrvatska nije njegova domovina, niti je hrvatska zastava njegova zastava i ništa mu se nije dogodilo. Osim što ga je nakon toga intervju jedan revoltirani filmski kaskader - hrvatski branitelj - ošamario.

Otišao je i otada se u Zagrebu rijetko pojavljivao, da bi 2000. g. s Račanom dočekao svoj veliki povratak na Brijune i Hrvatsku. U nedavnom intervjuu nije čuo da je govorio protiv Hrvatske, ističe stalnost veze sa svojom domovinom, proglašava zlonamjernim izjave da je bio protiv Hrvatske, demantira da se udalžio od svoje domovine ... pretvara laž u istinu, dezinformira javnost, stvara javno znanje po mjeri ne samo svog osobnog već i političkog, ideološkog interesa.

On je tek jedan od mnogih koji danas modelira svoj javni imidž, jedan je od mnogih dobitnika promijenjenog javnog znanja koje se u Hrvatskoj dogodilo nakon 2000. g.. Danas je malo onih koji se sjećaju ili znaju kako su se ponašali on i mnogi drugi prije jedva dva desetljeća. Modernom tehnologijom svijet 21. stoljeća stvara svoja javna znanja kroz globalne mreže za prijenos i organizaciju informacija, briše i preoblikuje po mjeri svog interesa informacije o nedavnoj prošlosti. Tako je od 2000. g. nadalje preoblikovana novija povijest Hrvatske, pravedan obrambeni rat postao je zločin, branitelji zločinci, pokojni predsjednik Tuđman i njegovi suradnici kriminalci, pripadnici udruženoga zločinačkog pothvata....

O tim mijenama javnog znanja u svojoj knjizi piše prof. Tuđman, on uspješno primjenjuje informacijsku znanost u analizi mnogih pojava koje nas

okružuju, određuju i sile na promišljanje, često i na djelovanje, javno, društveno, političko. Svojom znanstvenom raščlambom nam bjelodano pokazuje kako onaj koji danas dominira informacijama osigurava informacijsku superiornost po mjeri svog interesa.

SAD su prepoznale važnost informacija, onaj koji kontrolira znanost kontrolirat će svijet budućnosti. SAD ima ministra za Cyberspace, budući ratovi će se voditi u virtualnom prostoru, informacijama će se dobivati ratovi. Važnost vladanja informacijama prepoznaje i široka javnost, već skoro svaka starleta ima svog "public relation stručnjaka", najvažniji je privid, prividna realnost - u politici, ratu, gospodarstvu pa i u prikazivačkoj umjetnosti kao što sam pokazao na primjeru gore spomenutog glumca.

Prof. dr. Tuđman vrhunski je znanstvenik, stručnjak za informacijsku znanost koji značajan dio svoje knjige "Informacijsko ratište i informacijska znanost" posvećuje stručno-znanstvenoj raščlambi, postavlja pitanja i na njih pokušava odgovoriti. U uvodnim dijelovima svoje knjige ističe ulogu prof. dr. Bože Težaka za razvoj hrvatske informacijske znanosti i njegovo inzistiranje na moralnim načelima koja se mora odnositi i na informacijske znanosti.

Prof. Tuđman se dalje bavi znanjem i sudbinom knjige, u zadnjem dijelu tog članka navodi primjere kako su se razni režimi odnosili prema knjizi, na primjer, kako su se komunisti u bivšoj Jugosla-

viji odnosili prema nepoćudnim knjigama (priča o Hrvatskom biografskom leksikonu). Analizira odnos prema memorijalnim spomenicima i javnom znanju, objašnjava nastanak i ulogu dezinformacija u informacijsko/dezinformacijskom ratu s primjerima iz vremena Domovinskog rata, pojašnjava kako se proizvodi pamćenje, određuje se prema dvojbi suverenitet ili izolacija, propituje odnos Haške doktrine o zajedničkom zločinačkom pothvatu i univerzalnih vrijednosti, te odnos novih europskih vrijednosti i malih naroda (parafrizirajući knjigu svog oca, dr. Franje Tuđmana "Velike ideje i mali narodi").

Baveći se znanošću prof. Tuđman raščlanjuje sve značajne društvene i političke procese i mijene koje su se događale i događaju u Hrvatskoj u posljednjih dvadeset godina i znanstvenim instrumentarijom otkriva skrivene i naizgled zamršene društvene, političke, moralne i duhovne procese koji se strelovito događaju i mijenjaju naš svijet, naše vrijednosti, istine i moralne osnove.

U raspravi: Je li informacijska znanost još uvijek društvena znanost? zaključuje da smo danas u digitalnom svijetu "koji je projekt, simulacija i reprodukcija, čovjek nema kontrolu nad tim svijetom", prevrednuju se univerzalne vrijednosti, sloboda, ljudska prava, kultura, demokracija. Globalizacija donosi nove vrijednosti: tehnologiju, tržište, turizam, informaciju.

Citiram dio tog članka: "Suvremeni čovjek danas živi u tom procjepu: čini se

da su globalne vrijednosti ireverzibilne, a univerzalne su vrijednosti na odlasku. I informacijska je znanost zapela u tom procjepu između univerzalnih i globalnih vrijednosti. Ako bude inzistirala na istini kao univerzalnoj vrijednosti, bit će zastarjela znanost, a ako se opredijeli za globalne vrijednosti ne će biti društvena znanost relevantna za moralnu i duhovnu sudbinu čovjeka i društvene zajednice."

Iako se čini da je zadnjom rečenicom pred informacijsku znanost postavio tešku dvoumicu, iz ove knjige je jasno koji odgovor zastupa prof. Tuđman - on svojom cijelom knjigom dokazuje da je zapitan i odgovaran za moralnu i duhovnu sudbinu čovjeka i društvene zajednice. To dokazuje kako je znanstvenik prof. dr. Tuđman istovremeno i čovjek koji brine za svoju zajednicu, on je "homo politicus", političar koji dobro razumije i procijenjuje politički i društveni razvoj Hrvatske u njihovoj zbiljnosti, ne u prividu poput glumca s početka mog izlaganja. Kroz znanost prof. dr. Tuđman pokušava razumjeti i objasniti ozbiljnost u kojoj se danas nalazimo i mi i naša domovina Hrvatska. Zato me raduje što se prof. dr. Tuđman kandidirao za budućeg predsjednika Republike Hrvatske, jer njegova darovitost znanstvenika i osjetljivost, senzibilitet običnog čovjeka jamči da će znati razumjeti naš suvremeni svijet u njegovoj zbiljnosti i cijelosti, kroz njegove vrijednosti i vrline, ne kroz kazališni privid, imidž i laž. ■

OSVRT NA KNJIGU ING. OSVINA GAUPP

Obzirom da sam neposredno prije ove promocije pročitao knjigu, htio bih vam, prije nego predam riječ prof. dr. Miroslavu Tuđmanu, prenijeti u par rečenica moje dojmove.

Velika je slučajnost da sam upravo u zadnjim Društvenim Obavijestima (članak "Je li javno mijenjanje istina ili laž") načeo temu o vjerodostojnosti javnog mišljenja, koje je prof. Tuđman između ostalog obradio u knjizi koja je pred nama, a za koju ja do nedavno nisam znao. Svakog čovjeka vrlo veseli kad nađe istomišljenika, a posebno onda kada se osjeća prilično osamljen sa svojim mišljenjem.

Obzirom da je prof. Tuđman kao znanstvenik specijaliziran za informacijsku znanost došao do sličnih zaključaka o namjernoj manipulaciji javnog mišljenja i znanja kao i ja, knjiga mi je bila posebno zanimljiva. Baš zbog toga, a u nastojanju da budem objektivan, ne isključujem mogućnost da čak i pretjeram sa kritikom, prof. Tuđman će mi oprostiti. Radi se u stvari o naučnoj knjizi, pa je otprilike 50 % štiva znanstveno-teoretskog karaktera. Zaključci u tom teo-

retskom dijelu su potkrijepljeni primjerima, posebice onima sa naših područja. Mislim da će prosječnom čitatelju, znači onome bez posebno velikog interesa za informacijsku znanost, taj teoretski dio biti dosadan. Zato je onaj drugi dio sa primjerima posebno zanimljiv, a za nas Hrvate i poučan, pa već zbog njega vrijedi nabaviti tu knjigu. Iako se smatram prilično dobro informiranim o našoj nedavnoj povijesti, u knjizi sam naišao na

masu meni nepoznatih podataka, a to i ne čudi kad se zna koje je funkcije prof. Tuđman imao za vrijeme Domovinskog rata i kasnije (biografija autora je priložena). Knjiga, znači, služi i kao povijesna podsjetnica.

A sada molim prof. Miroslava Tuđmana da nam kaže o svojim mislima vodiojama pri pisanju knjige. ■

IZLAGANJE

PROF. MIROSLAVA TUĐMAN

Dame i gospodo, dozvolite mi da prvo zahvalim svima vama na interesu i vremenu koje ste si uzeli da bi bili danas ovdje. Zahvaljujem HKZ-u, gospodinu Matariću, predsjedniku HKZ-a, te, posebice Dunji i Osvinu Gaupp na organizaciji ove tribine. Naravno, zahvaljujem i gospodinu Međimorcu na prikazu i recenziji knjige. Obično nije red da autor govori o svojoj knjizi, ali ipak nešto u svoju obranu moram reći. Moja supruga mi je komentirajući knjigu rekla: onaj dio koji je zahtjevan, taj je dosadan, a ostalo je interesantno. (Smijeh u publici)

Zašto sam morao napisati i jedno i drugo? Informacijska znanost nastala je negdje 60-tih godina prošlog stoljeća. To je vrijeme kad počinju svemirska istraživanja, koja su bila glavni pokretač razvoja nove tehnologije za izmjenu informacija. Informacijska znanost je zamišljena da služi ostvarenju društva znanja, što znači da se mora baviti isključivo istinitim i objektivnim činjenicama. Što više, tada se tvrdilo da istinito i objektivno znanje mora biti javno znanje i u to se vjerovalo.

Međutim, što se dogodilo 90-tih za vrijeme Domovinskog rata? Pored vojnih operacija oružjem vodio se je specijalni rat informacijama odnosno dezinformacijama. I to dezinformacijama koje su bile direktno u funkciji vojnih operacija, ali su i indirektno služile postizavanju ratnih ciljeva utjecajem na diplomaciju i politiku svjetskih sila. Dezinformacijama su se služile i neke svjetske sile u svrhu oblikovanja javnog znanja i na taj način su pred javnošću opravdavale svoje poteze, kojima su htjele postići određene strateške ciljeve na našim prostorima. Od 2000. g. imamo promjenu politike u Hrvatskoj gdje se odjednom na nizu primjera pokazuje, da se u svrhu postizavanja osobnih i političkih ciljeva sustavno pretvara istina u laž, i to u sferi javnoga znanja.

Borio sam se protiv jednih i drugih dezinformacija, prvo sudjelovanjem u Domovinskom ratu, kasnije vođenjem obavještajne službe, a onda od 2000. g. na drugi način, i to tako da sam počeo pisanjem knjiga razotkrivati lažne informacije. Tako sam primjerice u knjizi "Priča o Paddy Ashdown-u i Tuđmanovoj salveti" razotkrivao podvalju tog engleskog političara, koji je drugog dana *Oluje* organizirao tiskovnu konferenciju i rekao "Oluja je dokaz o namjerama Hrvatske da podijeli BiH, kao što mu je predsjednik Tuđman nacrtao na salveti." Ja sam to analizirao i dokazao da je on falsificirao i razgovor i podatke. Predsjednik ga je upozorio na NATO-v atlas o podjeli interesnih sfera, a ne o nekim svojim planovima za podjelu. Podsjećam vas na objede u svezi rušenja starog mosta u Mostaru. Mi smo iz

dana u dan bili bombardirani vijestima da su Hrvati srušili stari most, to je kulturocid, Hrvati su krivi, dok nije general Praljak naručio ekspertizu, koja je dokazala na temelju snimaka da most nije srušen sa hrvatske strane granatiranjem iz tenkova, nego s druge strane miniranjem. Onda su i drugi radili ekspertizu i došli do istog zaključka i od tada se to više ne spominje.

Ili pak imate Mesićevo svjedočenje u Haagu u slučaju Blaškić o podjeli BiH. Kaže Mesić "Tuđman i Milošević su se sastali 48 puta, pa su dijelili BiH". Što je istina? Oni su se sastali bilateralno samo dva puta, ostalo je bilo sve u organizaciji Međunarodne zajednice, a od tih 48 puta je i Mesić bio 5 puta prisutan.

U medijima se Hrvati prikazuju kao najveći zločinci, piše se o Ahmićima, gdje su stradali i civili, ali se godinama nije želilo reći da su tamo bila i borbena djelovanja. Stvarao se dojam da bošnjačka strana nije imala ni logore, niti žrtve, i da je potpuno nevin. Knjiga od Mlinovića *Zločin sa pečatom*, koja je u Haagu usvojena kao dokazni materijal, govori nešto sasvim drugo. U knjizi su žrtve poimenično nabrojane, tko je bio zatvaran, tko je ubijen, tko je prošao logore itd. Ukupno je 43 % Hrvata prognano iz BiH. Od toga je 170 tisuća prognala Armija BiH, a 140 tisuća su prognali Srbi. Više od 14 tisuća Hrvata je prošlo kroz muslimanske logore, od tih 14 tisuća ubijeno je 550 civila, a 48 ih je ritualno smaknuto od mudžahedina. U ratnim operacijama muslimani su ubili preko 1000 hrvatskih civila, od toga 121 djece.

Sve ovo govorim kako bi ilustrirao da se slika u javnosti pomoću medija može modelirati kako kome odgovara. To je problem koji je mene zanimao i s kojim je zapravo suočena informacijska znanost, ako želi biti znanost.

Godine 1995. pojavila se je web stranica kao novo sredstvo komuniciranja i od tada dolazi do promjena u strategiji upotrebe i uloge informacija odnosno dezinformacija. Do toga perioda je informacijski rat, dakle plasiranje dezinformacija, pogrešnih informacija, u funkciji vojnih operacija. Sredinom 90-tih ta se strategija mijenja. Cilj novih informacijskih strategija je osigurati informacijsku superiornost, dominaciju vlastitih informacija. Nakon napada na zgrade Svjetskog trgovačkog centra u New York-u 11. rujna 1991, američki predsjednik George Bush imenuje savjetnika za cyberspace, odnosno za informacijski prostor. Zadaća je toga savjetnika, citiram: "... da osigura čisti informacijski prostor u SAD-u, a dominaciju američkih informacija u prijateljskim zemljama". Možete misliti šta onda radi u neprijateljskim zemljama. (Smijeh u publici.) Ta nova informacijska strategija osniva se na slijedećoj spoznaji: zemlje koje su u 20. st. dominirale u zraku i na moru vladale su svijetom, zemlje koje će u 21. st. dominirati informacijskim prostorom vladati će svijetom. Važno je dakle osigurati dominaciju vlastitih informacija, jer informacija je oružje. Znači, velikim silama nije u pitanju istina, nije u pitanju pravda, nego su u pitanju te dominacije i kako ih osigurati.

Spomenimo u tom kontekstu aktualno pitanje topničkih dnevnika. To nije pitanje istine. Na sudu je tužilaštvo uspjelo dati dokaze za svega jednu jedinu civilnu žrtvu tzv. "prekomjernog granatiranja". U Knin su drugoga dana nakon oslobođanja ušli svi, i strani i domaći novinari, političari, ali tamo nije bilo razrušenih zgrada, o prekomjernom granatiranju ni govora. Eh, ali sada kažu, krivo je to što se ne mogu naći dokazi. To je logika koju normalni um ne može shvatiti. ►

U čemu je moja teza o informacijskoj znanosti i informacijskom ratištu? Prvo, postoje različiti korpusi znanja. Ne postoje dva društva s istim korpusom znanja. Drugo, postoji podjela na otvorena i kontrolirana znanja. Otvorena znanja dijele na javno znanje, znači ono znanje koje se poklapa s masovnim medijima, i na društveno znanje u smislu strukovnog znanja. Postoji i kontrolirano znanje, zatim štićena znanja, od državnih i drugih tajni do zaštite privatnosti i autorskih prava, postoje i zabranjena znanja.

Moja je teza ova. Nije točno da se ne zna istina. Istina se uvijek zna, samo je pitanje gdje je mjesto toj istini. Uzmimo istinu o Bleiburgu. Ona se znala od

uvijek, od kada se križni put dogodio. Samo oni koji nisu htjeli znati - povjesničari ala Bilandić ili Milka Planinc, koji su izjavljivali kako nikada prije nisu čuli za Bleiburg do 90-tih godina - nisu znali za Bleiburg.

Jasno je da se sada postavlja pitanje zašto se javno znanje manipulira, kako smo vidjeli iz prethodnog izlaganja. Zašto nam se nameću mitovi? Nekada je to bio Jasenovac, danas se pokušava od *Oluje* napraviti zajednički zločinački poduhvat. Ključno je pitanje gdje je istini mjesto. Ako ona ima mjesto u javnom znanju, onda je u demokratskom društvu istina obveza da se svi odgovarajuće prema njoj ponašaju. Ako je istina samo u privatnom sektoru,

onda ona nema tu obvezujuću ulogu na ponašanje politike. Izbacivanjem istine iz javnog znanja otvara se mogućnost kontrole društva za ostvarenje određenih interesa.

Moji primjeri služe da potvrdim tezu kako smo izloženi manipulacijama u javnom znanju, a svi vi imate sigurno x drugih primjera, koji će to također potvrditi. S druge strane, mnogi kažu da će problem manipulacija riješiti internet, jer su sve informacije dostupne na internetu. Meni se jedna druga definicija interneta čini mnogo prikladnijom: internet je crna rupa između podataka i znanja, internet pruža masu podataka, ali hoćemo li tako doći do znanja, to je upitno.

Informacijska znanost se mora, za razliku kako je bila definirana prije 40-50 godina, baviti ne samo informacijama nego i dezinformacijama. I to zato, jer su informacije danas rezultat planskog plasiranja informacijskih strategija, kojima se želi osigurati dominacija. Sklon sam vjerovanju da masovni mediji ne vide svoju zadaću u objektivnom i istinitom informiranju. Istina se puno prije nađe u lokalnim i malim medijima. Zašto? Zato što su masovni mediji rezultat kompromisa različitih vladajućih interesa. I to je tako ne samo u Hrvatskoj, nego i svim drugim zemljama.

Toliko o knjizi, a sada ako imate pitanja, stojim na raspolaganju. ■

DISKUSIJA, PITANJA I ODGOVORI NAKON IZLAGANJA

NEMA ODMORA DOK TRAJE OBMANA

O. Gaupp: Najprije bi naveo dva dodatna primjera o manipulaciji javnog mijenja. Prvi se odnosi na navodnu podjelu Bosne između predsjednika Tuđmana i Miloševića u Karađorđevu. Od mene cijenjeni akademik Pečarić je na ironičan način opisao kako je tekao taj 'dogovor': "Nakon što su ostali sami kaže Milošević Tuđmanu: čuj ti mene Franjo, ja imam nekih 800 tenkova, ti nemaš niti jedan. Ja imam oko 600 aviona, ti nemaš niti jedan. Imam i hiljadu topova, ti nemaš niti jedan. Ja mogu opremiti milijun ljudi s automatskim oružjem, ti možeš par stotina sa lovačkim pušakama. Ali, bre, Franjo, ja sam dobar čovek, ajde da mi bratski podelimo Bosnu". Drugi primjer je daleko ozbiljniji, osobne je prirode i odnosi se na broj žrtava u logoru Jasenovac. U 2. sv. ratu partizani su ubili mog strica, a neposredno nakon rata je kao državni neprijatelj likvidiran moj tetak. Oba člana obitelji sam našao navedene sa osobnim podacima na internetskoj stranici www.jasenovac.org,

koju održava srpsko-židovska organizacija *Jasenovac research institute* iz New Yorka. Ali nisam sam sa takvom spoznajom. Mještani Siverića objavili su otvoreno pismo upravi *Spomen parka Jasenovac*, u kojem se navodi da se na popisu nalaze 42 žrtve iz Siverića, koje nikakve veze nemaju sa Jasenovcem. Većina je poginula od anglo-američkih bombardiranja, neki na kućnom pragu od četnika, a neki u partizanima (uzgred rečeno uprava Spomen parka se nije udostojala odgovoriti na pismo). Prvi koji je, po mom saznanju, upozorio na manipulacije je kapetan duge plovidbe Josip Kljaković Šantić, koji je prije 4 godine otkrio da se na popisu nalazi 75 žrtava četničkog zločina u Gattima, 63 poginulih od njemačke i četničke ruke iz Žeževice, 30 poginulih partizana iz Žrnovnice, pa čak i civili umrli u zbjeugu u El Shattu (Egipat). Iz navedenog se može zaključiti da spomenuti institut sve građane Jugoslavije, koji su ubijeni u ratu od bilo koje strane, pa čak i one koji su nakon rata bili žrtve komunističkog terora, besramno stavlja na popis poginulih u ustaškom logoru Jasenovac. Smatram da bi bila dužnost hrvatske diplomacije, obzirom da navedeni institut dobiva financijsku potporu Kongresa SAD, upozoriti američku ad-

ministraciju na tu očividnu manipulaciju i dodatno sudskim postupkom tražiti zatvaranje stranice.

Ono što u knjizi prof. Tuđmana nisam našao, jest objašnjenje fenomena stvaranja javnog mijenja. Povod za moje razmišljanje je velika diskrepanca između naše istine i javnog mijenja u Švicarskoj. U našem društvenom radu dolazimo u doticaj sa Švicarcima koji imaju daleko drugačiju sliku o Hrvatskoj i našem Domovinskom ratu, nego što je imamo mi. Informacije koje oni imaju, su naravno iz masovnih medija, a polazim od toga da Švicarska ne slijedi neke velikosvjetske interese. Zašto onda švicarski mediji nisu u našem slučaju objektivni? Došao sam do zaključka da ljudi slijede "nagon stada", a to znači da ako 20-30 % krenu u jednom pravcu, onda većina isključi razum i krene za njima. Taj nagon dovodi do pojave modnih i inih trendova. Tako je i u medijskom prostoru, agencije velikih sila formiraju vijesti, a mali prepisuju. Jedni po nagonu stada vjeruju da je to istina, druge istina ni ne zanima. I tako istinom postaje izmanipulirana vijest.

M.T.: Vaš otac je napravio velike stvari i on je za mene najveći Hrvat posljednjih 900 godina. Ali je napravio i propu- ►

ste. Spomenuli ste Bleiburg, ali ne radi se samo o Bleiburgu. Ima 1000 masovnih grobnica u Sloveniji, 2000 u Hrvatskoj, pa sve dole do Đevđelije. U novinama je Huda jama nekoliko dana vijest i nikom ništa.

Naša je vojska bila 15 km do Banjaluke. Banjaluku je trebalo zdrobiti, a Srbe preko Drine natjerati. Srbi su izgubili 4 rata. Pa kako je neko mogao izgubiti rat, a dobiti pola Bosne?

Novine i TV su katastrofa. Nitko se ne brine za hrvatski jezik. Meni se čini kao da čitam srpske novine. Vaš otac je trebao napraviti lustraciju i bio bi mir. On je napravio pomirbu s Hrvatima, a novi predsjednik nas je opet posvađao.

Miroslav Tuđman: – Kad sam rekao Bleiburg, nisam mislio samo na njega, nego kao skupni pojam. Spomenuli ste Banjaluku. Činjenica jeste, da smo mi bili pred Banjalukom. Činjenica je, da je Holbrook to u Beogradu rekao Miloševiću, a da ovaj nije vjerovao. Jesmo li mogli ući u Banjaluku? Vjerojatno da, ali je pitanje po kojoj cijeni. Činjenica je, da smo se dogovarali sa Amerikancima. Moramo voditi računa o tome, da su mnogi slijedili svoje interese na tim prostorima. Što mislite zašto su Srbi dobili Republiku Srpsku? Zato što su imali potporu i Britanaca i Francuza, koji su htjeli prvo sačuvati Jugoslaviju, a kad im to nije uspjelo onda su htjeli Hrvatsku vratiti natrag u Jugoslaviju. Carl Bildt, tadašnji supredsjednik kontaktne skupine za bivšu Jugoslaviju, rekao je 4. kolovoza, kad je počela *Oluja*, da će Hrvatska biti u Haagu samo zato što je pokrenula akciju. UN je jamčio sigurnost Srebrenice i Žepe i oni bi trebali završiti na sudu. A sudi se Hrvatskoj zbog *Oluje* i natežu se oko topničkih dnevnika. Argument je slijedeći: 'imali ste pravo krenuti u *Oluju*, ali niste dovoljno dugo čekali'. To su sve izlike, koje nemaju osnove. To što su Srbi izgubili rat, to ništa ne znači, jer s ovakvom hrvatskom politikom kakvu mi danas vodimo, Srbi će za 5 ili 10 godina biti opet središte zapadnog Balkana, opet biti prioritetna zemlja, a mi ćemo biti tamo gdje smo bili u bivšoj Jugoslaviji. Britanci i Francuzi još uvijek računaju da u Srbiji ima 10 mil. stanovnika, da su part-

neri iz 2. sv. rata. Prije tjedan dana je Francuska potpisala jedan ugovor sa Srbijom, pozivajući se na suradnju u 2. svjetskom ratu, iako to nije točno jer su četnici surađivali sa Nijemcima.

M.T.: je kad su oni rehabilitirani.

Miroslav Tuđman: - da, a zašto su rehabilitirani? Ne zato što neznaju činjenice, nego zato što im je to u interesu. Istina je sve što ste rekli, izgubili smo Boku kotorsku, između ostaloga i zato što su Hrvati tamo postali manjina. I zato moramo učiniti sve da ne izgubimo BiH. Cijelo vrijeme govorim da se hrvatska politika mora vratiti na uvjete koji su bili postavljeni za međunarodno priznanje BiH. Postavljena su bila dva uvjeta. Prvi je bio održanje referenduma, a drugi ustavna načela uređenja BiH, takozvani Kutljerov plan. Prvi član toga plana glasi ovako: '*BiH je država sastavljena od tri jedinice, koje se formiraju po nacionalnom kriteriju uz gospodarske i prometne korekcije*'. Ta načela su bila potpisana 18. ožujka 1992., međunarodno priznanje je došlo nakon toga u travnju iste godine. Hrvatska politika se mora vratiti na te osnove, jer je to jedino jamstvo da hrvatski korpus u BiH dobije svoju teritorijalnost i na taj način bude ravnopravan s druga dva naroda. Inače će Hrvati iz BiH naprosto iscuriti. Oni nemaju svoje televizije. U Mostaru ima 30 % muslimana, ali imaju pravo na 50 % vlasti u gradu. Ali, s obzirom da se Hrvati međusobno svađaju, kao što je to lijepi narodni običaj, onda muslimani diktiraju.

Po pitanju medija u Hrvatskoj slažem se s vama. Nema prostora istini u masovnim medijima. Knjiga o Domovinskom ratu ima daleko više objavljenih nego onih s kojima se ne možemo suglasiti. Ali Goldsteinova povijest Hrvatske od 1918. do 2008. je sveučilišni udžbenik i po njoj trebaju studenti studirati i polagati povijest ako žele biti povjesničari.

Iz publike: Njega treba tramvaj pogaziti.

Miroslav Tuđman: - Ja sam prije zato da svi oni dožive i uvide što su učinili pa da im to bude pokora.

Nije istina da se povijest i činjenice ne znaju, ali masovni mediji ih prešućuju. Evo jedan primjer. Kada Goldstein promovira svoju knjigu, ima više TV kamera nego ljudi. Nedavno je izašla knjiga sabranih tekstova prvog Predsjednika o Europi i odnosima Hrvatske i Europe. Na promociji te knjige bilo je preko 800 ljudi, ali niti jedne televizijske kamere. Imamo dvostruku realnost. Ono u čemu ljudi žive, kako se ponašaju i ono što se prikazuje u medijima. A to je povezano sa politikom i distribucijom političke moći. Kad dođe neki drugi predsjednik, onda će ono što on kaže morati biti u medijima, to se ne može preskočiti.

Spomenuli ste lustraciju. Lustracija je provedena, ali ne 1990., nego 2000. g.. Dobar dio onih koji su ovu državu stvarali izbačeni su sa svojih mjesta. 5000 ljudi je izbačeno iz policije. Kolika se dreka digla da ima previše generala u HV za vrijeme Domovinskog rata. A Mesić je više ljudi promaknuo u generale nego predsjednik Tuđman. Kad je kroz hrvatsku vojsku prošao 500'000 ljudi bilo je 62 ili 63 generala. Sada vojska ima 17'000 ljudi i njima zapovijeda 35 generala, a 4 mjesta nisu još popunjena. Ono je bilo previše, a ovo je kao normalno, to su te manipulacije.

Glede lustracije treba uzeti u obzir okolnosti u kojima je stvarana Hrvatska. Hrvatska je stvorena na osnovi pomirbe svih opcija, i domovinske i iseljene Hrvatske. Tada je stvorena jedna ogromna energija, bez koje ne bi bilo hrvatske države. Trećina Hrvatske je bila okupirana prije nego smo imali vojsku. Da se tada išlo u lustraciju imali bismo dvije fronte. Onu na bojišnici i onu iza leđa. I pitanje je bi li Hrvatska bila međunarodno priznata. Ja se zalažem za istinu, istinu o komunističkoj Jugoslaviji, istinu o Domovinskom ratu. Mi se zbog Domovinskog rata nemamo čega stidjeti i na taj način, putem istine, riješili bi problem lustracije. Daleko nam je važnije da istina postane dio osnovnog, srednjeg i fakultetskog obrazovanja, pa da onda u svakodnevnom životu zaživi poštivanje sudionika Domovinskog rata i budemo svjesni istine o periodu koji je tome prethodio. ►

I. M.: - Očito informacije kod ljudi izazivaju strasti i emocije. Koliko može informacija djelovati na čovjekovu stabilnost, odnosno nestabilnost. Koliko emocije mogu utjecati na zdravu ili krivu informaciju?

Miroslav Tuđman: – Svatko od nas ima svoju osobnu sudbinu i zato je manje ili više emocionalno vezan za ono o čemu govori. Objektivno gledano mislim da su Hrvati racionalni ljudi, da možemo razumijeti emocije. Ali samo je jedna vrsta informacija dostupna u masovnim medijima i to frustrira ljude i tu je naše nezadovoljstvo. Pitamo se zašto i druga strana ne može iskazati svoje mišljenje i svoj stav. Prva manipulacija počinje tim da samo neki imaju pristupa mediju. Kad bi se pristup otvorio, onda bi nakon prvog emocionalnog vala ostali argumenti koji vrijede ili ne vrijede i ljudi bi se prema tome mogli opredijeliti. Ovako je taj prostor jednostran i on ima poguban utjecaj, jer se stvaraju nova nezadovoljstva, nove nepravde, nova poniženja i to je ono što ljude boli. Vjerujem da je društvo zdravo, da zna prosuđivati, ali ljudi su obeshrabreni. Što se priča za politiku? Ah, političari, svi su pokvareni, svi su lopovi....Oni koji to govore računaju s tim da će njihovo glasačko tijelo izaći na izbore, a drugi će odustati. To je njihov cilj.

D. K.: Što je bilo, bilo je i da ne gubimo vrijeme trebamo razmišljati kako u budućnost. Treba mijenjati vlast, treba mijenjati predsjednika, a vi ste nama jedina šansa. U zadnjih pola godine probao sam sa svojim članicama doći u hrvatske medije. Nijedne naše novine mi nisu htjele objaviti. Objavi naša Hrvatska kulturna zajednica, AMAC, Hrvatsko Kulturno Vijeće, Dragovoljci i slični, na internetu još nešto i probijemo, ali u hrvatske medije je nemoguće doći. Ja to zovem izlučivanje naroda. Oni imaju svoje glasače i takve koje dovode autobusima s one strane. Zar se mi ne bi mogli organizirati kao Židovi, pa da nekakvu strukturu napravimo i pomažemo državotvorne stranke. Mene jedino zanima što je nama za raditi.

Miroslav Tuđman: – Kada dođe istina u medije, onda je to i vladajuća politika. Ako uzmete 90-tu godinu, postavlja se pitanje kako je tada povjesničar, dr. Franjo Tuđman, iz 20-godišnje izolacije i potpune anonimnosti u godini dana uspio stvoriti stranku, dobiti izbore, i u narednoj godini postići međunarodno priznanje Hrvatske. Nije imao medije. Imao je poruku, stav i ideju. Mi smo danas prihvatili tezu da bez medija nema ništa i važno je biti u medijima, jer te inače nema. To je donekle točno. S druge strane, ja sam danas ovdje, sutra sam u Parizu, drugi tjedan u Berlinu, a između toga po Hrvatskoj i BiH. Znači,

ne prođe tjedan da nisam pred par stotina ljudi s kojima ovako ragovalam. Ništa od toga nećete naći u medijima. Ali, odgovornost je na svima nama da zastupamo svoje stavove i uvjerenje. Ono što nam na ovim izborima ide u prilog (nažalost), je to što je situacija sve lošija. Ekonomisti predviđaju da će najveća recesija početi tek u 10. mjesecu. Kamate rastu. Otpuštanja su velika. Priče o EU u kojoj teče med i mlijeko nisu više vjerodostojne. Teza "nema alternative EU" je pogrešna teza: Cijena koju smo dosada platili za pristup je velika, a Hrvatska još nije uključena u EU, ali je izručena i EU i Haagu. Vjerujem da će ta situacija, bez obzira na medijska ograničenja i manipulacije utjecati da se ljudi otrijezne i počnu drugačije razmišljati koga će izabrati za predsjednika.

Ž. M.: Molim Vas da nama, koji ne prate detaljno situaciju u Hrvatskoj, date pregled aktualne političke situacije, kakav je omjer političkih snaga, kakve su sposobnosti ljudi i stranaka.

Miroslav Tuđman: - Svi su iščekivali lokalne izbore koji su trebali pokazati da li je došlo do promjene snaga. Rezultat toga je da i SDPov i HDZov blok tvrde da su pobijedili, što je promidžbeno jako zgodno, ali ne odgovara realnosti. Glede ukupne situacije u Hrvatskoj, mislim da Hrvatska danas nema političke elite, nego ima upravljačke elite. Primažu se direktive iz Bruxelles-a, i ono što je vrijedilo za Račana vrijedi nažalost i za Sanadera, on samo izvršava domaću zadaću koju mu daje EU. Teza – Hrvatska nema alternative, je glupa teza. Kad bi čak bila istinita, ne bi se smjelo tako reći. Problem je u tome što od nas traže čega se ni sami ne pridržavaju. Govorim o dvostrukim kriterijima. Na što smo mi sve pristali? Kada se naši i pobune, pa pitaju gdje to ima, dobiju odgovor "ne, nema nigdje, ali vi morate biti prvi".

Dobar primjer su pregovori o brodogradilištima. EU traži od nas da ukine subvencije, jer to nije u skladu sa tržišnom privredom. A oni, kad kod njih zaškripi, sa stotine milijardi potpomažu posrnule banke, automobilsku industriju i slično. Znači, radi se o formalnoj argumentaciji, njima je samo u interesu da se naša brodogradilišta zatvore kako ne bi konkurirali njihovima.

Rekao sam na par mjesta, da ću potpisati ugovore, a da ih i ne pogledam, ali pod jednim osnovnim uslovom, naime da vrijede obostrano. Ne da za nas vrijede, a za njih ne, da vrijede u jednom slučaju, a u drugom ne. Nama trebaju zajednička pravila igre, a ne dvostruki kriteriji.

Što se tiče sposobnosti ljudi smatram da imamo kvalitetnih ljudi, ali izvan sustava, bez obzira o čemu se radi, o vojsci, obavještajnim službama, diplo-

maciji, kulturi, povijesti, znanosti. Osim toga vidim veliki potencijal u iseljenoj Hrvatskoj. Moderno društvo ima uvijek niz opcija pripremljenih po kojima može reagirati u kriznim situacijama. Mi toga nemamo i trebamo prave ljude uključiti u sustav. Tu je onaj izlaz, gdje ja vidim da se takve strategije mogu i trebaju stvoriti.

Ž. M.: Zašto nema takve strategije?

Miroslav Tuđman: - Zato što se pristalo slušati ono što kažu izvana. Od 2000. g. na ovamo. Zašto se micalo predsjednika Tuđmana? Zašto se išlo sa tezom da je Hrvatska u izolaciji? Da bi ga se prisililo pristati na zapadni Balkan i ono što su drugi planirali. Jedan biskup mi je ispričao kako je pri susretu sa talijanskim predsjednikom Cosigom postavio pitanje zašto je takav pritisak na Tuđmana, a ovaj mu je odgovorio: "on je težak pregovarač". Stranci su pričali, kada su dolazili na pregovore kod predsjednika Tuđmana sa 10 zahtjeva, bili bi sretni ako bi otišli s 4 dogovorena. Danas dođu sa 10, a odu sa 12. Imamo primjer Slovenije. Oni kažu "mi vodimo računa o našim interesima". I tome se nitko ne čudi. A kada bi Hrvatska tako nešto postavila, primjerice ZERP, "je, vi imate pravo, ali to ne bi bilo zgodno, ako hoćete ući u ovo ili ono". Svaka zemlja je kod potpisivanja ugovora o ulasku u EU, prihvatila, u slučaju spora oko granica, nadležnost suda u Haagu. E, ali to sada ne vrijedi za Sloveniju. Tu je problem, mi moramo imati vlastitu viziju, planove, prvu, drugu, treću opciju u svakoj pojedinoj situaciji.

J. C.: Možete li nam navesti centre u svijetu koji se bave manipulacijom informacija. Neki sjede i u Hrvatskoj i rade protiv nas. Je li to legalno?

Miroslav Tuđman: - Do nedavno je bilo zakonski zabranjeno baviti se promidžbom u tuđim zemljama. Danas postoji nešto što se zove javna diplomacija. To je termin koji obuhvaća djelovanje nevladinih organizacija, razmjenu stručnjaka i još kojekakve druge oblike angažmana. Često to djelovanje služi ostvarivanju interesa jedne zemlje u drugoj zemlji. Kod nas u Hrvatskoj djeluje već 10-15 godina takva javna diplomacija različitih zemalja. Primjerice, 1999. g. bilo je 800 djelatnika OSC-a u Hrvatskoj. Sada, kad se pojavljuju kao svjedoci u Haagu, vidi se da su to obavještajci ili iz sličnih struktura.

E. K.: Imate li saznanja je li referendum o pristupu u EU kod nas provediv i ima li šanse za njega?

Miroslav Tuđman: - Referendum je provediv, jer po našem zakonu, ako 40 tisuća ljudi, po bilo kojem pitanju, ►

potpišu zahtjev za referendum, on se mora provesti. Međutim, nakon što je Irska odbila Ustav EU, oni su mu jednostavno promijenili ime. Sada to više nije *ustav*, nego *ugovor*. Ugovor, kao pravni dokument nije tako obavezujući, pa onda ne treba raditi referendum. Tako je EU izbjegla zamku referenduma. Posve je jasno, ako u nekoj zemlji postoji politička volja za organizaciju referenduma, ona to može napraviti. Ali, ne mora! Kod nas nema ozbiljnih diskusija o naravi Europske unije. Je li to demokratska institucija ili nije? Ima ozbiljnih kritika koje tvrde da ta institucija nama svoju demokratsku legitimnost, jer ne postoji narod koji je bira.

J. H.: Začuden sam zbog slabe posjete, valjda je to zbog toga što je danas bila krizma u crkvi, a navečer je utakmica hrvatske reprezentacije. Bio sam nekad u kontaktu s ljudima koji su bili uži suradnici vašega pokojnog oca, tada sam i ja bio član HKZ, dok nisu došli jugofili koji su napravili jako velikog zla. Hvala vam što ste sada došli. Dođite u našu sredinu još koji put da predstavite svoj program. Molim Vas da nam predstavite dio Vašeg programa, na koji način nas želite povući za sobom.

Miroslav Tuđman: - Ja sam zahvalan HKZ koja je ovo organizirala i svakako ću se odazvati i drugi puta ako me pozovete. Sve ovisi o vama i vašem interesu.

Što se tiče programa, mislim da bi bilo svrsishodnije duže o njemu govoriti, a sada nemamo toliko vremena. Mislim da se dio dade izčitati iz dosadašnjeg izlaganja. U svakom slučaju ja bih išao za stvaranje jedne moderne Hrvatske sa jakom infrastrukturom. Ne znam je li Vam poznato da nije bila moja ideja kandidirati se za predsjednika države. Taj prijedlog je došao od velikog broja ljudi, akademika, profesora, branitelja, generala, gospodarstvenika itd. I ja sam jedino pod tim uvjetom pristao kandidirati, jer mislim da se radi o zajedničkom projektu, projektu obnove Hrvatske na kojem mora raditi veliki broj sposobnih ljudi. Za tu obnovu je između ostalog pretpostavka da objedinimo iseljenu i domovinsku Hrvatsku. Iseljena Hrvatska je po logici stvari onaj most koji nam može omogućiti prelaz na bolju stranu, ili da kažem na drugi način: ne bi bilo uspješne Irske da nije bilo američko-irske zajednice u SADu, ne bi bilo modernizacije Kine da nije kineske zajednice u Americi, ne bi bilo izraelske države, da nije židovske zajednice u svijetu. Ne bi bilo ni Hrvatske da nije bilo iseljene Hrvatske. To je jedna konstanta u hrvatskoj politici, koje mora biti. Zbog gospodarstvenih i političkih veza koje iseljena Hrvatska ima u zemljama gdje živite, pa i zbog demografskog faktora. Mislim da povratak jednog umirovljenika u Hrvatsku donosi više nego 1000 turi-

sta. A što se tiče mladih, imamo mi u Hrvatskoj škola i fakulteta koje su na razini europskih, a školovanje je jeftinije. Važna strategijska tema je politika prema BiH. Ona se treba stubokom promijeniti. Hrvatska ima s jedne strane ustavne obaveze prema svojim državljanima svugdje u svijetu, a s druge strane ima određene obaveze prema Hrvatima BiH kao potpisnica međunarodnih ugovora (Washingtonski i Daytonski sporazum).

I na kraju, da budem jasan, ja nisam protiv EU, ali jesam protiv loših ugovora sa EU. A to znači da treba voditi drugačiju politiku nego što se vodila do sada. Mogao bih navesti niz primjera koji pokazuju koliko loše ugovore smo sklopili i kako ih je trebalo artikulirati.

Ima još niz drugih tema za raspravu, koje možemo ostaviti za drugu priliku. Što se mene tiče, ako smatrate da je potrebno, ja ću opet doći. Jasno, što smo bliže izborima biti će veći problem sa terminom.

D. K.: Kad ste već spomenuli termin, moram pojasniti. Ovaj termin očito nije bio sretno izabran, svi ljudi mi kažu isto: utakmica!

Lj. V: Ali, fra Luka nam nije rekao da će g. Tuđman osobno doći, inače bi bilo više ljudi.

Miroslav Tuđman: - Da zaključimo, Isus je krenuo s 12 apostola, a nas je ovdje ipak puno više.

D. Gaupp: Svoje sam pitanje namjerno zadržala za kraj večeri. Jako bih voljela da opet imamo jednog dr. Tuđmana za predsjednika države, ali se bojim, nakon svega što je doživio Vaš otac, da će te i Vi biti izloženi medijskoj hajci. Stoga sam Vas, sjećate se, upitala odakle Vam snage i volje upustiti se u to. Molim Vas kažite ovoj publici što ste mi odgovorili.

Miroslav Tuđman: (nakon kraćeg razmišljanja) - Odgovorio sam: "**nema odmora dok traje obmana**". (Pljesak u publici!) Meni politika nije ni zvanje ni zanimanje. Puno ljepše živim bez politike, ali postoji nešto što se zove moralna obaveza, pogotovo kad vidite u kojem smjeru se nešto razvija. Badio sam se 10 godina nacionalnom sigurnošću i sudjelovao u stvaranju hrvatske države i znam kako to funkcionira. Mogu prosuditi u kojem smjeru ide Hrvatska i znam da se može puno toga drugačije i bolje uraditi.

Ivan Matarić:

Zahvaljujem dr. Tuđmanu i dr. Međimorcu što su nas još jednom počastili svojim dolaskom i pomogli nam neke pojave u Hrvatskoj sagledati iz druge perspektive. Hvala svima koji su se odazvali pozivu HKZ i večeras su s nama, a ne uz TV ekrane. ■

Obavijest

Sa više strana čujemo kako ljudi nisu znali za ovu ili onu našu priredbu. Svjesni smo toga, jer jednom počastili svojim dolaskom i pomogli nam neke pojave u Hrvatskoj sagledati iz druge perspektive. Hvala svima koji su se odazvali pozivu HKZ i večeras su s nama, a ne uz TV ekrane. ■

Upravni odbor HKZ

HKZ SE ODAZVALA POZIVU NA „LANDSGEMEINDE“ U APPENZELL-U

NAJSTARIJA I NAJJEDNOSTAVNIJA
FORMA ŠVICARSKJE DEMOKRACIJE

Piše Dunja Gaupp

Dr. Marijan Stanišić, od osnutka Hrvatske kulturne zajednice njezin vjeran član, pozvao nas je na *Landsgemeinde* u Appenzell-u, događaj koji on već desetljećima posjećuje. *Landsgemeinde* je za njega, kako sam kaže, pojam demokracije, kakvu je od svog više-manje prisilnog odlaska iz bivše države početkom 50-tih godina prošlog stoljeća, silno željeo svojoj voljenoj Hrvatskoj. Uz to, kada se na jednom tako veličanstvenom skupu čuje ime "Hrvatska", dr. Stanišiću srce brže zakuca.

Na njegovu zamolbu, Vlada kantona Appenzell Innerrhoden već po drugi puta poziva hrvatskog veleposlanika na *Landsgemeinde*. Prvi puta 2004. godine bio je pozvan dr. Andrić, a ove godine Jakša Muljačić.

LANDSGEMEINDE, ŠTO JE TO?

Birači jednog kantona okupe se određenog dana pod slobodnim nebom, kako bi izabrali vladu, odlučivali o zakonima, dogovorili se o investicijama i o svim ostalim za zemlju važnim poslovima. Svatko sa pravom glasa se može javiti za riječ. Glasuje se dizanjem ruke. Glasačko pravo u Appenzell-Innerrhoden muškarci mogu iskazati dizanjem puške ili sablje, koje su nekada služile kao iskaznica.

Svojevremeno su mnogi švicarski kantoni imali *Landsgemeinde* (Zug, Schwyz, Uri, Obwalden, Nidwalden i Appenzell Ausserrhoden). Prva pismena zabilježba o tome načinu glasanja datira iz 1403. g.. Na kantonalnoj razini *Landsgemeinde* danas postoji još samo u kantonima Appenzell Innerrhoden i Glarus.

Landsgemeinde kantona Appenzell Innerrhoden (AI) održava se svake godine zadnje nedjelje u travnju, osim ako se poklapa s Uskrsom. U tom se slučaju pomiče na prvu nedjelju u svibnju. Kanton AI ima samo 15'000 stanovnika, a po površini je gotovo najmanji (drugi odostraga).

26.04.2009. stanovnici kantona Appenzell Innerrhoden, odlučivali su o 13 zakona, propisa i građevinskih projekata. Najveću pozornost šire švicarske, ali i internacionalne javnosti privukao je izglasani kazneni zakon o "planinarenju bez odjeće, uriniranju na javnom prostoru, galami, grubim ispadima i nepristojnom ponašanju. Appenzelleri ne žele više susretati gole ljude na svojim liva-

dama i planinskim stazama. Izglasani zakon je svojevrsna svjetska premijera. Planinarenje bez odjeće tretirati će se kao javni prekršaj koji će se kažnjavati novčanom kaznom od 200.- Franaka

Nekada je postojao jedinstveni kanton Appenzell, a onda se 1597., mirnim putem, podijelio na Appenzell Innerrhoden i Appenzell Ausserrhoden i tako su nastala dva polukantona, svaki sa jednim glasom (umjesto dva) u zemaljskom parlamentu. Inače su polukantoni potpuno samostalni, kao i svaki drugi. Appenzell je bio zadnji kanton koji je uveo pravo glasa ženama i to ne dobrovoljno, nego odlukom Saveznog suda Švicarske tek 27.11.1990. godine. Žene u Švicarskoj su pravo glasa na saveznoj razini dobile tek 1971. godine. ■

Osvin Gaupp i dr. Marijan Stanišić

Tipični vic iz Appenzella

Kovač Ueli vozio se vlakom za St. Gallen. Kako je sjedio u vagonu za pušače, sa uživanjem je pušio svoju smrdljivu cigaru. Na stanici *Dva mosta* u odio je ušla jedna žena i odmah, kašljući, otvorila prozor i napala Uelija riječima – "kada biste bili gospodin, prestali biste pušiti!" Na to će Ueli – "kada biste Vi bila dama, ušli biste u odio za nepušače". Žena će ljutito: "Da sam Vam ja žena, dala bih Vam popiti otrova". "Kada bih bio tvoj muž, ja bih ga popio", reče Ueli.

Slika gore: glasači s rukom u zraku. Slike dole: za glasače ograđeni prostor prazan i pun. Gosti i važnije osobe imaju rezervirana sjedeća mjesta.

Jakša Muljačić

SASTANAK SREDIŠNJEG ODBORA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA U DUBROVNIKU

Piše Franjica Kos

Krovna iseljenička udruga Hrvatski svjetski kongres, od 23. do 27. ožujka 2009. god. održala je svoj redoviti godišnji sastanak u Dubrovniku.

Sudionicima i gostima ovog sastanka domaćin je bio mons. Želimir Puljić, biskup dubrovački i Biskupija dubrovačka. Na svečanom otvaranju sastanka mons. Puljić pozdravio je sudionike i goste zaželjevši im plodonosan rad i ugodan boravak u Dubrovniku.

Predsjednik HSK-a Josip Ante Sovulj pozdravio je uvažene goste iz Domovine i ukratko predstavio HSK i njegove ciljeve. Potom su sudionici sastanka prionuli radu. Predsjednik Sovulj u svojem izvješću nazočne upoznaje s radom i aktivnostima predsjedništva i tajništva u proteklom razdoblju. Posebno ističe niz održanih sastanaka s dužnosnicima ustanova Republike Hrvatske kao i sastanak sa zadarskim biskupom mons. Ivanom Prendom.

U sljedećem razdoblju HSK će se aktivno baviti pripremama i organizacijom Hrvatskih svjetskih igara gdje očekuje pomoć raznih ustanova RH. Daljnje zadaće; posredovanje u mnogim pitanjima koja su u interesu Hrvatske i Hrvata diljem svijeta, zauzimanje za dopisno glasovanje hrvatskih državljana izvan RH, zauzimanje za izmjenu postojećeg zakona o strancima, utemeljenje Saveza hrvatskih studenata svijeta, uspostavljanje ogranaka Katarina Zrinski. Susret Hrvatske katoličke mladeži svijeta - suradnja HSK po dogovoru s HBK, neki od dugoročnih ciljeva su uspostaviti ured HSK-a u Zagrebu i upošljavanje profesionalne osobe, održavanje godišnjih gospodarskih konvencija, projekt Virtualno mentorstvo za studente, prikupljanje podataka o udjelu izvandomovinstva u obrani i međunarodnom priznanju RH i sl.

Upriličen je okrugli stol s predstavnicima državnih tijela Hrvatske na kojem su sudjelovali predsjednik Ureda Hrvatskog sabora dr. Mišo Munivrana i načelnik samostalne službe za Hrvate izvan Hrvatske pri Ministarstvu vanjskih poslova Petar Barišić. Pri tom je zaključeno kako bi sve uprave i službe koje se na bilo koji način bave problemima i potrebama Hrvata u izvandomovinstvu, trebale biti stavljene pod okrilje jednog vijeća koje bi koordiniralo njihovo djelovanje. Takav bi način rada povećao učinkovitost i osigurao potrebno umrežavanje hrvatskih udruga, tijela i institucija u domovini i svijetu.

Sudionici sastanka SO HSK imali su prilike prisustvovati dalje navedenim prigodama. Na jednoj od radnih večeri ugodili smo i predstavnike hrvatskih parlamentarnih stranaka u BiH.

Gost skupa Želimir Kužatko, počasni član Počasnog bleiburgskog voda i Hrvatskog žrtvoslovnog društva, izvijestio je okupljene o pojedinostima najnovijih otkrića o masovnim grobnicama u Sloveniji (Huda jama, Barbarin rov). Prof. dr. Hrvoje Kačić pak je iste večeri nazočnima govorio o stradanjima nedužnih civila na otoku Daksi za vrijeme Drugog svjetskog rata.

U prisustvu sudionika sastanka SO HSK i velikog broja građana Dubrovnika održana je tribina u organizaciji Društva katoličkih liječnika, a na temu "Osobne i društvene dimenzije zavisti". Povod je bio najnovija knjiga dr. Šimuna Šite Čorića pod naslovom *Žuta neman zavist - ili kako uspješnije izjedati sebe i druge*. Tribina se održala u samostanu sv. Klare, a uz autora su govorili mr. sc. Josip Lopizic, klinički psiholog i psihoterapeut i dubrovački biskup Želimir Puljić.

Na konferenciji za tisak su predstavljene HSK strategija, projekti i Rezolucija za 2009. g.. Na kraju su dodijeljena priznanja.

Ovogodišnja priznanja za poseban doprinos u povezivanju domovine i hrvatskog izvandomovinstva primili su dr. Mišo Munivrana, predsjednik Ureda predsjednika Hrvatskoga sabora, prof. Mario Viscovich, dugogodišnji predstavnik HSK pri Ujedinjenim narodima u New Yorku, obitelj Ivana Curmana iz HSK Kanade, Dragica Jelić iz HSK Kanade.

Nezaboravne utiske su sudionici ovog sastanka ponjeli s jednodnevnog izleta iz Kotora i Boke kotorske, gdje su na poziv Hrvatskog građanskog društva boravili. Sve nas je posebno dirnula dobrodošlica kotorskoga biskupa Ilije Janjića u biskupiji. HGD Crne Gore formalno postaje član HSK. ■

<http://www.zadar2010.org/>

Počele pripreme za Crolimpijadu 2010.

Drugo izdanje Hrvatskih svjetskih igara (HSI) održat će se u srpnju 2010. godine u Zadru. Rok za prijavu je 30.11.2009.

HRVATSKE NARODNE NOŠNJE U APPENZELLU

Velikim zalaganjem dr. Marijana Stanišića, te njegovim posredovanjem između Etnografskog muzeja u Zagrebu i Muzeja u Appenzellu, organizirane su već dvije izložbe hrvatske kulturne baštine u Appenzellu. Izložba paške čipke od 30. lipnja do 15. kolovoza 2005. g. i izložba hrvatskih narodnih nošnji koja je otvorena 15. svibnja 2009., a trajati će do 15. rujna 2009. godine.

Zbog ograničenog muzejskog prostora nisu mogli biti izloženi svi eksponati, osim toga morali su biti ukomponirani u prostor u kojem se nalazi stalna postava narodne nošnje Appenzella. Pod takvim okolnostima autorica izložbe, gđa. Vesna Zorić, napravila je odličan uži izbor. Hrvatske narodne nošnje etnografski su klasificirane na one iz panonskog područja (od Međimurja do Baranje), dinarskog područja (Gorski kotar, Lika, Ravni kotari, Dalmatinska zagora) i jadranskog područja (Istra, Hrvatsko primorje, Dalmacija, dubrovačko područje s Konavlima, te svi jadranski otoci).

Osobito su zanimljive nošnje za određene prigode, kao primjerice vjenčanje, pogreb, krštenje ili različite crkvene blagdane.

Na otvorenju izložbe govorili su Roland Inauen, konzervator muzeja Appenzell, Lorenz Koller, čelnik kantona AI, hrvatski veleposlanik Jakša Mulić i Damodar Frlan, ravnatelj Etnografskog muzeja u Zagrebu. Otvorenje izložbe, svojim je glazbenim prilogom obogatila folklorna skupina "Ševa" iz St. Gallena. ■

Roland Inauen, konzervator muzeja Appenzell, stručkom cvijeća zahvaljuje dr. Stanišiću na organizaciji i angažmanu oko izložbe.

Humanitarni koncert brata i sestre Matarić

Profesor Ivan Matarić i profesorica Ivančica Matarić nastupili su 11. i 12. lipnja 2009. godine u mjesnoj katoličkoj crkvi u Lustenau.

Nakon nebrojenih humanitarnih koncerata u korist Hrvatske, ovaj je bio za potrebe Erlöserpfarre, Lustenau.

Smješak na licima umjetnika izraz je zadovoljstva zbog burnog pljeska publike.

SUBOTA 14. VELJAČE 2009

POKLADNA ZABAVA U WALLISU

Piše: Marij Čulap Imhof

Vrijeme je poklada u Wallisu i svuda se nešto organizira, ali dvorana u Glisu u prošlu subotu je bila popunjena do zadnjeg mjesta, posjetitelja je bilo oko 250. Zabavu su organizirali roditelji od djece iz folklorne skupine "Dragulj", sa ciljem pružanja financijske potpore mla-

doj skupini folkloraša. Trud im se isplatio, jer su zabavu posjetili oni najmlađi od nekoliko godina starosti do osoba starosti baka i djedova, i svi su se bavljali. Raznoliki program te večeri je svakome omogućio da uživa u onome što voli, počev od glazbe, nastupa folklornih skupina, plesa, slušanja proze i poezije na temu "Ljubav" i "Poklade", hrvatskih jela, pića i kolača.

Najljepši dio programa te večeri bio je nastup naših najmlađih folkloraša. Tako su lijepo izgledali u folklornim noš-

njama, trudili su se pokazati sve ono što su naučili od svojih folklornih voditelja. Skupina odraslih folkloraša iz Zermatta također je pokazala svoje kvalitete u folklornom plesu. Oduševljenje prisutnih se moglo čuti i vidjeti, jer su jako pažljivo pratili program. Bilo je lijepo vidjeti na okupu u tako velikom broju hrvatske ljude, mlade i starije, kako se zabavljaju i druže. Svi organizatori večeri nosili su crvene majice, pa tako znamo tko je zaslužan za ovu lijepu večer - veliko im hvala od sviju nas. ■

9. - 11. SVIBNJA 2009. G.

NEZABORAVNI DOŽIVLJAJ SA HVARA

Piše Sarah Imhof, 9. razred, Brig

Da bih mogla opisati doživljaje sa Hvara, moram prvo objasniti kako sam tamo stigla. Na objavljen natječaj "Turistička kultura" Splitsko-Dalmatinske županije i Hrvatske matice iseljenika podružnica Split na temu "Otkrijmo zajedno vrednote Hrvatske" prijavila sam se i ja, zajedno s mojim bratom Marcom, Yvonne iz Bazenheida i Jelenom iz Romanshorna, prijava je išla pod pokroviteljstvom KC Arbon. U tom projektu su nam pomogle gđe. Strasser, Herceg i moja mama Marija.

Temu smo odabrali upravo takvu, zato što postoji povezanost hrvatske povijesti sa švicarskom i to kroz biskupa Andriju Benzi Gualdo koji je živio i radio

u 14. stoljeću u Splitu i Sionu. Sagradio je prvu kulu u Lučcu današnjeg Kaštel Sućurca, bio je poznat kao dobar diplomata u tadašnje vrijeme, a u kasnijem razdoblju njegova života je došao živjeti i djelovati u Švicarsku, točnije u Sionu, u kantonu Wallis, gdje je i preminuo, a u katedrali u Sionu se nalazi njegov sarkofag.

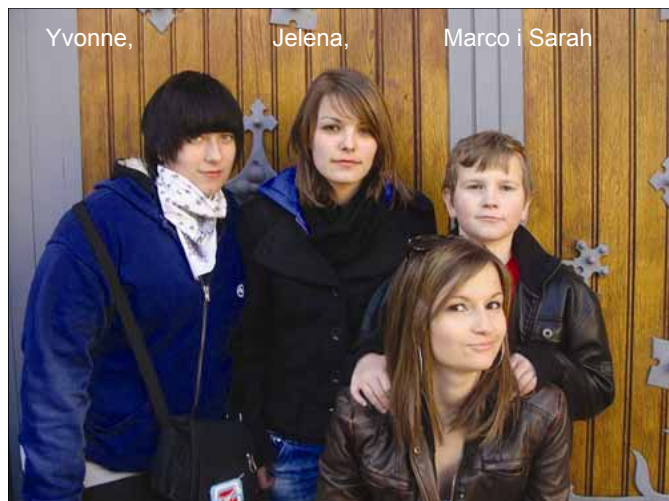
Tema je bila jako interesantna i zahtejna, zato što se radilo o 14. stoljeću. Dala nam je svima mogo posla oko sakupljanja povjesnog materijala, prevoda članaka sa francuskog na njemački i hrvatski jezik, pisanja i organizacije.

Cijela grupa od 7 članova je posjetila Sion i sionsku katedralu gdje smo snimili kratak film o životu biskupa Andrije Benzi Gualdo, naravno na 3 jezika. Tu smo Yvonne, Jelena, Marco i ja pokazali naše znanje hrvatskog, njemačkog i francuskog jezika. Od tog materijala je napravljen DVD i poslan u Split sa ostalom dokumentacijom o nama.

Nakon kratkog vremena smo dobili odgovor iz Splita da je naš rad jedan od 10 najboljih i da smo pozvani na Hvar, gdje će se održati završnica festivala "Turističke kulture" od 09. - 11.05.2009.

Gradonačelnik Kaštel Sućurca, g. Udovčić, nam je sponzorirao 4 karte za let zrakoplovom Zürich-Split-Zürich, na čemu mu se još jednom od srca zahvaljujem. Boravak na Hvaru, smještaj i hrana u hotelu je sponzorstvo organizatora, što je također zaslužilo veliku zahvalu sa naše strane.

Iz Züricha smo otputovale gospođa Herceg, Yvonne, Jelena i ja. Ostala tri člana nisu mogla putovati zbog osobnih razloga. Srdačno smo dočekane i pozdravljene od organizatora i naših sponzora, a sva tri dana smo svuda bile srdačno primljene. Zadnju večer bile smo pozvane na svečanu večeru s gradonačelnikom g. Udovčićem u Kaštel Sućurcu. ►

Sve je tako dobro bilo organizirano od strane domaćina, a i mi smo se pripremili i potrudili da štand za reprezentaciju našeg rada privuče prisutne. Na štandu je bilo puno toga iz Švicarske, centar stola su zauzimali DVD-i o Andriji Benzi Gualdo i ponešto iz Hrvatske, što je i bio naš cilj, pokazati povezanost te dvije zemlje. Po posjeti prisutnih našem štandu, može se pouzdano reći da se naš trud isplatio.

Ostalih 9 grupa su također izložile svoje radove, izgledalo je sve tako predivno, vidjelo se iz toga da su i oni uložili puno truda u svoje projekte. U završnom dijelu programa podijeljene su svim sudionicima zahvalnice i darovi. Yvonne, Jelena i ja zahvalile smo se našim organizatorima i sponzorima i sa nekoliko riječi o nama i o našem projektu na francuskom, njemačkom i hrvatskom jeziku, darovale im male darove iz

Švicarske. Prikazni DVD-i o našem projektu izazvao je veliko zanimanje. Mnogi su rekli da je jedan od najboljih u mnogim pojedinostima koje su tražene. To nije toliko ni bitno, za mene je važno da smo mogle upoznati te predivne ljude, sa njima se družiti, doživjeti to predivno gostoprimstvo i naravno posjetiti i upoznati predivni Hvar i Split u našoj lijepoj domovini. ■

MLADI TALENTIRANI TURNTABLIST IZ WALLISA

Ivo VIDA KOVIĆ, DJ-I-CUT

Piše: Marij Čulap Imhof

Ovaj mladi talentirani Hrvat nije prvi o kojem sam saznala iz švicarskih medija. O nekima sam već pisala, jer smatram da su zaslužili da i hrvatska javnost sazna za njih.

Ivo Vidaković je rođen u Hrvatskoj, a došao je u Wallis 1993. g. sa još dvije sestre i majkom kod oca Marka koji je

ovdje radio. Ivo je završio osnovnu školu i srednju školu za građevinskog tehničkog crtača, bio je jako dobar učenik. Prije nekoliko godina izgubio je oca. Za Ivu, njegove dvije sestre i majku Anu pored tuđe i praznine počeo je i vrlo težak životni period. Ali, cijela obitelj je svojom upornošću pokazala da se i kroz teške periode u životu mora proći i ići dalje. Sestra Ivana je studirala pravo u Bernu gdje danas radi kao pravica. Sestra Tereza je ekonomista i radi u kantonu St. Galen. Mama Ana se vratila u Hrvatsku.

Ivo je ostao sam živjeti u Wallisu, dosta je povučen i miran mladić, prije 8 godina je otkrio ljubav prema glazbi i to: *Turntablism*. Prvo je počeo za sebe komponirati iz hobija, poslije je komponirao za svoje nastupe po discotekama gdje je radio kao disco džokej (DJ-I-CUT), što je poslije preraslo u mnogo opsežnije, a zadnjih godina komponira glazbu za mnoge poznate *rap* i *hip-hop* glazbenike iz Švicarske i Europe. Koliko sam pročitala i čula o njemu, dosta je poznat glazbenik, posebno kod mladih ljudi koji slušaju tu vrstu glazbe. Kako se ne razumjem dovoljno u tu vrstu glazbe, Ivo mi je pokušao objasniti kako radi. U prostoriji u kojoj komponira ima dva gramofona sa glazbenim ploča-

ma, a u sredini je aparat kojeg naziva *mikser*. Glazbu s ploča *miksa* po vlastitom nahođenju i istančanom sluhu. Postoji i druga metoda sa MP 3 aparatom (Serato), PC-om i aparatom za miksanje.

Ivo je toliko talentiran da komponira za nastupe u mnogim discotekama po Švicarskoj, najviše po Wallisu, Open-Air koncerte po Švicarskoj, ali i prema tekstovima koje mu pošalju pjevači, kao na pr. Azad, Edo Majka, Jonnesmann, Er-candize, Koma (Scred Connexion), Rym`K (113), Flipstar, Kollegah, Favorite, Shiml, RAG, D-Styles.

Mlada generacija po cijelom svijetu sluša tu vrstu glazbe, pa su tako za Ivu saznali i u Norveškoj. Ponudili su mu da u školama pokaže učenicima kako se komponira ta vrsta glazbe. Ivo je prihvatio poziv i radio jedno vrijeme u norveškim školama.

Gotovo svakog vikenda Ivo nastupa po discotekama kao DJ-I-CUT.

Objavljena su mu 3 glazbena albuma, 3 CD pod naslovom *Mission Impossible 1-3*.

Više o Ivi možete saznati na njegovoj internetskoj stranici www.dj-i-cut.ch ■

U OBITELJI KLJAIĆ VJENČANJE I KRŠTENJE

Kada je stigao poziv članova HKZ, obitelji Kljaić, na vjenčanje njihovog sina Kristijana i krštenje unučice Ane-Lucije, bili smo ugodno iznenađeni i počašćeni.

Blagajna udruge ne predviđa izdatke za slične prigode, ali u takvim situacijama tu su članovi Upravnog odbora

koji 'uskaču' svojim osobnim angažmanom. Predsjednik HKZ spremno je sjeo za orgulje, a dopredsjednica i glavni urednik DO fotografirali su cijeli dan i napravili puno krasnih slika za obiteljski album.

Mladencima i njihovoj maloj Ani-Luciji, baki Ljubici i dedi Peji, želimo sve lijepo u budućnosti.

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA
Upravni odbor

15. SVIBNJA 2009. GODINE

SUSRET SA MISIONAROM FRA JEMS-OM U WALLISU

Piše Marija Čulap Imhof

Švicarski svećenik Rainer Pfammat-ter iz Wallisa, iz mjesta Lalden, pozvao je indijskog katoličkog misionara fra Jemsa na tri dana od 15. do 17. svibnja 2009. g. i pružio priliku svima nama da ga upoznamo i čujemo njegovu riječ.

Posjetila sam njegovo predavanje i misu 15. svibnja od 18.00 sati do 22.00 sata. Crkva je bila prepuna katolika iz Wallisa, među njima sam prepoznala si-gurno 30 osoba hrvatske nacionalnosti, a najviše me je iznenadila prisutnost mnogih mladih ljudi.

Iako je predavanje sa misom bilo u petak poslije radnog dana i trajalo 4 sa-ta, ljudi su napunili crkvu do zadnjeg mjesta i nije se osjećala monotonija du-žine predavanja. Nikad do sada nisam doživjela takvu atmosferu za vrijeme mise, tu dinamičnost za vrijeme pjeva-nja, tu koncentraciju i pažnju za vrijeme predavanja. Vrijeme je prošlo tako brzo da nisam ni primjetila.

Misu i predavanje pratila je glazbe-na grupa od dvadesetak mladih ljudi. Svirala su i pjevali, a uz njih je pjevao i cijeli puk u crkvi, glasno i jasno u ritmu glazbe osobe su se njihale s uzdignutim rukama. Najviše me fasciniralo pjevanje pjesama na njemačkom, engleskom i hrvatskom jeziku. Nisam mogla vjerova-ti vlastitim ušima da švicarski puk, i sa njima fra Jems, pjeva našu hrvatsku pjesmu *Gospa Marija*. Sva mi se koža

naježila od dirljivosti te geste.

Tada sam osjetila veliku bliskost i povezanost svih nas prisutnih u crkvi, pale su sve male barijere svakidašnjeg života i poželjela sam da to potraje za-uvijek. Tu povezanost, koncentraciju kroz molitvu sa fra Jems-om, još nisam do tada nikad doživjela. Svi prisutni su ga tako pažljivo slušali da je to naprosto neopisivo. Iako je govor preveden sa engleskog na njemački jezik, tako su riječi bile upečatljive da su ih ljudi na-prosto upijali u sebe.

Nije tu bilo filozofskih izraza niti ne-kih kompliciranih, nerazumljivih riječi, nego naprotiv, jednostavnih i poučnih, i primjera iz svakidašnjeg života. Iz nje-govih usta, dok je govorio, širio se osje-ćaj topline, povjerenja i neke iznimno jake pozitivne energije koja se širila crkvom.

Moglo se uočiti kako je nama svima potrebno puno topline, pažnje i razu-mjevanja naših bližnjih, što često ne će-mo sebi priznati, misleći kako smo jaki i samostalni. Poslije predavanja fra Jems-a shvatila sam kako je duhovno zadovoljstvo u nama najbitniji čimbenik našeg života, to nam daje snagu, po-

kreće nas da idemo dalje, da živimo svjesno, da intenzivnije primjećujemo svoju okolinu i da živimo sa njom. Mate-rijalna strana je bitna u našem životu, ali nije najbitnija. Osoba bez unutarnje vrijednosti je bezvrijedna. Teško je naći ravnotežu u ovom užurbanom svijetu, ali treba je uvijek pokušati naći, jer život je tako kratak. Čuda ne možemo ostva-riti, jer nemamo te moći, ali male, važne stvari svakako smo u mogućnosti pokrenuti i ostvariti.

Na kraju mise sam prišla fra Jems-u da ga zamolim za kratak razgovor i da napravim nekoliko fotografija. Njegov potvrdni odgovor na hrvatskom jeziku jako me iznenadio. Čekajući da dođem na red, čula sam kratak razgovor kojeg je vodio sa jednim mladim Hrvatom, koji mu se od srca zahvaljivao za privatni posjet njegovoj teško bolesnoj supruzi. Dirljivo je bilo čuti razgovor između njih dvojice i gestu zahvale i podrške zagrljajem, što sam morala zabilježiti sa riječi i fotografijom. Napravila sam još nekoliko fotografija fra Jems sa Hrvatima i sa svim ostalim pukom u crkvi. ■

ZAGORSKI LIST BROJ
292/22.05.2009.

KARABIN U BIOGRAFSKOM LEKSIKONU

Piše Darko Ciglenečki, Gornja Stubica

Poznato je da gornjostubički književ-nik prof. Marijan Karabin već preko četi-ri desetljeća živi u Švicarskoj, u Schaff-hausenu, odakle povremeno rado na-vraća u ovaj svoj, njemu vrlo dragi rodni kraj. Potkraj travnja ove godine, ovdje ga je dočekalo nekoliko, očito i za njega ugodnih iznenađenja. Uz uvrštenje u nedavno objavljenu monografiju "Osam stoljeća Stubice" te što je u novoj "Gup-čevoj lipi" spomenuto predstavljanje njegove zbirke pjesama "Sedamdeset", Marijan Karabin svojim je imenom i knji-ževnim djelima (11 objavljenih knjiga) uvršten u upravo objavljen "Hrvatski biografski leksikon", Leksikografskog

Zavoda Miroslav Krleža, svezak 7. (Km-Ko), na stranici 54. Tako se Karabin, ne samo na svoj osobni, nego i na ponos gornjostubičkoga kraja i njegovih mje-štana, pa i cijelog Hrvatskog zagorja našao u časnom društvu mnogih, čija su prezimena po abecedi između Km i Ko, a koji su na bilo kojem području u cjelokupnom hrvatskom javnom i kultur-

nom životu nešto značajnoga doprinijeli, kao primjerice Pajo Kanižaj, Jure Kašte-lan, Sida Košutić, Ante Kovačić, Ivan Goran Kovačić, Bartol Kašić, Radoslav Katičić, Vjekoslav Klaić..., pa sve do poznatih pjevača, kao što su Tereza Kesovija ili Mišo Kovač. ■

MARINA BOŽIĆ USPJEŠNA MLADA SPORTAŠICA IZ WALLISA

Piše Marko Božić

Marina je rođena 02.07.1994. god. u Brig-Glisu. Krajem 2002. upoznala je karate-sport u koji se zaljubila i od tada počinje aktivno trenirati, prvo u KC Gampel, a kasnije u KC Kofukan Brig gdje i danas trenira. Na inzistiranje trenera, nakon samo 6 mjeseci treniranja, nastupila je i na prvom turniru s kojega se vratila s dvije bronce oko vrata.

Nastupa u dvije discipline: *Kata* i *Kumite* (borbe) i u obadvi je jednako uspješna. Nositeljica je trećeg smeđeg pojasa 1. Kyu i trenutno se priprema za polaganje ispita za crni pojas 1. Dan.

Nakon što je 2004. za KC Gampel osvojila prvu zlatnu medalju u povijesti kluba u disciplini *Kumite*, Marina prelazi u KC Kofukan da bi mogla kvalitetnije trenirati i više napredovati, što se pokazalo punim pogotkom. Od tada je njena sportska karijera u stalnom usponu.

Za nešto više od 6 godina bavljenja ovim sportom osvojila je 81 medalja, od toga 35 zlatnih, 16 srebrenih i 30 brončanih, te 15 pokala i preko 20 diploma. Dvostruka je prvakinja Švicarske i trostruka osvajačica pokala Henri Jordan - sveukupna pobjednica nacionalnih turnira tijekom godine. Pobjednica je mnogih internacionalnih turnira: Ilssenborg open, Champions Webba cup, Slovenia open i osvajačica pobjedničkih postolja u Italiji, Austriji, Sloveniji, Hrvatskoj, Njemačkoj i Luxemburgu. 2006. na Velikoj nagradi Slovenije proglašena je

najboljom karatisticom turnira za što je i prigodno nagrađena.

Po ovim rezultatima može se zaključiti da je Marina među najboljim karate sportašima Švicarske što je i potvrđeno ulaskom u Švicarsku nacionalnu selekciju. Svoju top formu potvrdila je i u protekla 4 mjeseca nastupivši na 6 turnira na kojima je osvojila 6 zлата, 1 srebro i 3 bronce. Jedina je takmičarka koja je na obadvi, do sad održane, Swiss karate lige pobijedila u obe discipline te praktično osigurala nastup na Švicarskom prvenstvu i potvrdila mjesto u Švicarskoj reprezentaciji.

Po broju osvojenih odličja Marina je najuspješnija sportašica u svome klubu i jedina nositeljica medalje sa Zlatne lige, osvojene ove godine u Monci na kojoj je nastupilo 1913 takmičara iz 36

zemalja sa 6 kontinenata.

Da bi se postigli ovakvi rezultati potrebno je puno rada i odricanja, te napornog treniranja kao i potpora najbližih koju Marina ima i u klubu i u obitelji. Svoje znanje i stečeno iskustvo Marina rado prenosi trenirajući manje uzraste u svome klubu, a mnogima od njih je postala i sportski uzor. Njeni rezultati nisu ostali neprimijećeni pa su mnogi o njoj već pisali, a čitatelji Večernjeg lista u dijaspori su je svojim glasovanjem izabrali za najpopularniju sportašicu amaterku za 2008., te joj je uručeno priznanje *Večernjakova Domovnica*.

Zahvaljujući uspostavljenom kontaktu sa HKS, od veljače ove godine stvorena je mogućnost nastupa i za Hrvatsku. ■

Pavo Čošković

PAVO ČOŠKOVIĆ USPJEH ZA USPJEHOM

Piše Marija Čulap Imhof

Nakon duže stanke Pavo Čošković ponovno nastupa i osvaja priznanje za priznanjem, čime dokazuje svoju dobru kondiciju.

Na Internacionalnom karate turniru 28.02.2009. u Walisellenu (Zürich) osvaja prvo mjesto u sve tri borbe u kategoriji U18/68 kg. Dobiva dva pokala. Jedan za osvojeno prvo mjesto na ovome turniru i drugi za pobjede u sva tri SKU turnira u 2008. godini, čime je osvojio naslov prvaka Švicarske za svoju kategoriju.

Na 2. Swiss-Karate-League-Turniru 25.-26. travnja 2009. u Liestalu osvaja prvo mjesto.

Na Internacionalnom karate turniru 06.-07. lipnja 2009. na Sardiniji u Italiji učestvovali su karatisti iz Italije, Španjolske, Maroka i Švicarske. Pavo se borio u grupi *Kumite* i kategoriji do 66 kg, te osvojio brončanu medalju za sebe, klub Kofukan Brig i naravno Švicarsku.

Što možemo reći, nego da čestitamo na uspjehu i želimo mu još puno dobrih rezultata u športu kojeg voli. ■

REGEN-BOGEN-WELTFEST VISP

20. lipnja 2009.

Forum za migrante kantona Wallis jednom godišnje organizira feštu na kojoj se domaćini druže sa strancima u svojoj sredini.

Raznolika jela i folklor specifičan za zemlju učesnicu, uvijek privuku puno ljudi. Ove su godine učestvovala Albanija, Portugal, Afrika i Hrvatska. Hrvatsku su predstavili raper Amos (Rudolf Ević) i dječja folklorna skupina "Dragulj". Na hrvatskom štandu ponuđene su sarme, punjene paprike i puno odličnih i lijepo dekoriranih kolača.

Na posebnom stolu bili su izloženi hrvatski turistički prospekti, koji su pobudili pozornost ne samo Švicaraca nego i drugih nacija. Nadamo se da će neki od njih posjetiti našu prekrasnu domovinu. (dg) ■

15 GODINA "BIJELOG PUTA"

Piše Dubravka Pranješ

Mnogi kažu da ne trebamo gledati u prošlost nego u budućnost, ali ponekad bi bilo nezahvalno i nekorektno ne osvrnuti se na našu blisku prošlost. Naime, ja se želim prisjetiti jedne obljetnice koja se proslavila 07.12.2008. godine. U Srednjoj Bosni, u Novoj Biloj, toga dana se spominjalo 15 godina "Bijelog puta". To je bila humanitarna akcija, odnosno konvoj humanitarne pomoći za spas napaćenim i odbačenim stanovnicima Srednje Bosne.

Konvoj je krenuo iz Zagreba 10. prosinca 1993. godine pod pokroviteljstvom pokojnog predsjednika dr. Franje Tuđmana, a do svoga cilja, Nove Bile, putovao je oko dva tjedna. U "Bijelom putu" su učestvovala 143 osobe na čelu sa prof. dr. Slobodanom Langom i dr. Hermanom Vukešićem. Tu je bilo medicinara, fratarata, novinara i drugih javnih djelatnika. Nažalost, u toj povijesnoj akciji jedan je vozač izgubio život. Bio je

Ante Vlaić

Spomen ploča na zidu kuće ispred koje je krenuo humanitarni konvoj

to pokojni Ante Vlaić iz Splita. U Novoj Biloj jedna ulica nosi njegovo ime kao znak zahvalnosti i sjećanja, a svake godine 22. prosinca za pokojnog Antu slavi se sv. Misa.

Nova Bila se nalazi točno na pola puta između Travnika i Viteza. Crkva sv. Duha u Novoj Biloj za vrijeme rata je bila improvizirana bolnica u kojoj su spašeni mnogi životi. Nekoliko godina poslije, u blizini crkve sagrađena je velika i moderna bolnica, također pod po-

kroviteljstvom Republike Hrvatske i pokojnog predsjednika Tuđmana.

Opisavši ukratko ovih nekoliko važnih događaja bio bi red pristojno se zahvaliti svima koji su sudjelovali u Bijelom putu i svima koji su došli 7.12.2008. na sv. Misu prisjetiti se teških trenutaka koji su se događali na ovim prostorima. Pogotovo tog simboličnog dana kada je u Novu Bilu prije 15 godina na vrlo težak način stigla ta silno željena pomoć. ■

LAŽNO BLJEŠTAVILO ILI ISTINSKA SREĆA ?

Piše Marija Vučković

"Sucht ist also der vergebliche Versuch ein wesentliches Bedürfnis durch Ersatz zu stillen? Ja. Wenn wir die Süße des Lebens nicht mehr spüren, können wir dieses Bedürfnis nicht durch Zucker stillen. Davon wird unser Leben nicht süß, sondern wir werden fett. Und wenn wir nicht mehr zur Stille fin-

den, helfen keine Beruhigungsmittel. Wir werden davon nicht still, sondern nur dumpf. Ebenso versuchen wir, das wesentliche Bedürfnis nach Beachtung zur Daseinsbestätigung durch den Ersatz 'Anerkennung' zu stillen. Aber da das nicht funktioniert, weil das menschliche Bedürfnis nach Daseinsbestätigung nur durch Beziehung gestillt werden kann, müssen wir ständig die Dosis der Ersatzdroge erhöhen. So arbeiten wir uns zu Tode, um uns unsere Daseinsberechtigung zu verdienen. Paradox! Insofern glaube ich, das wir in ei-

ner Suchtgesellschaft leben, die ange-trieben wird von Süchtigen, die immer höhere Gehälter wollen und Geltungsbeweise suchen, weil die Anerkennung des Produktes die Würdigung der Einzigartigkeit der Person durch Beachtung nicht ersetzen kann."

Wolf Büntig Dr.med. Arzt für Psychotherapie

"Ovisnost je dakle uzaludan pokušaj neku značajnu potrebu zadovoljiti zamjenom? Da. Ako nam život izgubi slast, nećemo je pronaći niti u šećeru. ▶

Šećerom nećemo zasladiti život, nego ćemo se udebljati. I ako ne nalazimo unutrašnji mir, neće nam pomoći niti razni lijekovi za smirenje, oni će nas samo otupiti. Isto tako pokušavamo potrebu za priznanjem našeg bića, nadomjestiti sticanjem 'priznanja'. To ne funkcionira, jer se ljudska potreba za priznanjem naše osobnosti može ostvariti samo kroz pozitivne međuljudske odnose, dakle moramo stalno povećavati zamjensku drogu. Tako se iscrpljujemo do smrti da bi postigli priznanje svoje osobnosti. Paradoks! Stoga vjerujem da živimo u ovisničkom društvu, pokretanom od ovisnika koji žele sve veće plaće i traže sve veća priznanja, zato što priznanje proizvoda ne može nadomjestiti priznanje posebnosti osobe."

Wolf Büntig Dr.med. Arzt für Psychotherapie

Oduvijek su ljudi pokušavali kroz bogatstvo ili poslovni uspjeh doći do ugleda, a niti danas nije drugačije usprkos tehnološkog i kulturnog napretka. Nažalost, tek kad bude kasno, shvatimo da nas stvari ne mogu učiniti sretnima. Neki i umru, a da nisu saznali kako izgleda ispunjen život i i koje životne vrijednosti čovjeka trajno usrećuju. Moglo bi se pomisliti, a zašto se ne bi moglo imati i jedno i drugo, i uspjeh i bogatstvo i osobnu ispunjenost. Teoretski je to moguće, ali vrlo teško, kao što bi Isus rekao 'Lakše će deva kroz iglenu uš, nego bogataš u kraljevstvo Nebesko'. Igle nim ušima zvali su uski prolaz, kroz koji se jedva mogao netko provući. Ipak nije rekao da je to nemoguće, a pod 'kraljevstvom nebeski' mislio je na osobno zadovoljstvo. Jer onaj tko se koncentri ra na stvaranje bogatstva, mora za os-

tvarenje toga cilja utrošiti puno vremena, tako da ga nema dovoljno za sebe, za svoj mir i ravnotežu. S druge strane, koliko ljudi poznajemo koji su istinski sretni i zadovoljni, koji su našli svoj mir, usprkos toga što su im materijalne stvari bile na prvom mjestu?

Nisam pristalica siromaštva, dobro je da svatko ima onoliko koliko mu je potrebno za pristojan život, ali problem je što ne vidimo mjeru ili granicu, kada treba reći 'sad imam dosta i mogu se posvetiti nečemu ljepšem, što će usrećiti mene i automatski ljude oko mene. A u tome i jest zamka, većina ljudi želi doći do bogatstva radi nekoga, da bi ljudima koje vole ili do kojih im je stalo, priskrbili lakši život, i onda se posvete samo poslu, koji ih otuđi od dragih osoba i onda odnosi sa najbližima postaju loši i problematični, što ih onda totalno razočara. Naravno uvijek ima izuzetaka koji potvrđuju pravilo, svaka čast ako netko uspije u svim pogledima, ali da je to teško, pokazuje rijetkost takvih osoba.

Što vrijedi čovjeku sve bogatstvo ovoga svijeta, ako nije okružen ljubavlju onih koji su mu najvažniji, ako nema nekoga tko će mu se diviti i podržavati ga, iskreno, a ne zbog osobnog interesa. Većina ljudi ima sve što treba za sretan i ispunjen život, ali od drveća ne vide šumu. Zaokupljeni poslom, sticanjem novca ili društvenog statusa, ne mogu se koncentrirati na ono što je stvarno važno u životu: međuljudski odnosi, najprije u obitelji, pa onda dalje. Nepažljivi su i šalju pogrešne signale, kao da im nije stalo do okoline, što onda rađa nezadovoljstvom i svađama, što sa vremenom postane navika i onda kažemo da

nismo uspjeli u braku ili djeca su krenula u krivom smjeru, a za takvu situaciju ne nalaze krivnje kod sebe samih.

Kako gore tako dolje, kako unutra tako vani, što znači i svi oni pohlepni milijarderi, menadžeri i bankari kojima nikad nije bilo dosta, dotjerali su cijeli svijet do toga da se zapita, koje su nam sada smjernice? Zašto je pojedinac toliko postao neosjetljiv na patnje drugoga? Hoće li to dovesti do totalne katastrofe koja će ljude naučiti da svijet nije vlasništvo izabranih i da jedni o drugima ovisimo. Što vrijedi blagostanje ako je susjed toliko jadan da je spreman ubiti kako bi došao do onoga što mu treba.

Ostaje pitanje što nam je činiti i je li uopće moguće nešto učiniti? Naravno, počnimo od početka. Da li bi i jedan snob bio snob, ne mogu vjerovati da nekomu pravi zadovoljstvo ponašati se kao kreten, dakle da li bi i jedan snob bio snob kada ne bi mislio da se time uzdiže u očima drugih na višu razinu. Kada ne bi mislio da svi žele biti kao on i imati isto što i on, ali su nesposobni to ostvariti. Kada shvate da bogatstvo ne donosi sreću, dolazi do promjene u ponašanju. Nestaje potreba za dokazivanjem kroz uspješnost na poslu i luksuz. Čovjek treba biti ponosan na svoje moralne kvalitete, a ne na blještavilo koje još nikoga nije trajno usrećilo. Život je prekratak da bismo gubili vrijeme na isprazne stvari. Smatram da je bogat čovjek onaj koji ima oko sebe ljude kojima je istinski stalo do njega. Tako malo i tako jednostavno, gotovo prejednostavno, pa pokušavamo iskomplicirati. Jer, zašto bi bilo jednostavno ako može biti komplicirano. ■

Dragi Dunja i Osvine

Na polasku natrag u CH, upraviteljica KAJKAVIANE i glavna urednica časopisa za kulturu HRVATSKO ZAGORJE, prof. Vlasta Horvatić-Gmaz, dala mi je osobno za Vas, zadnji broj toga časopisa, koji je, iako na njemu piše "prosinac 2008", upravo bio iz tiska stigao na njezin stol. To je učinila iz dva razloga: prvo, jer je u tom broju obavljen i moj esej na temu izvandomovinstva, što bi i Vas moglo zanimati, a drugo jer joj se jako svidio onaj broj naših

DO, u kojem je bila objavljena recenzija moje jubilarne zbirke SEDAMDESET, prof. Mirka Ivanjeka, inače nekadašnjeg upravitelja Kajkaviane. Taj broj DO sada je također pohranjen i u njihovoj (velikoj i inače poznatoj) knjižnici, i to, izrijeком, ne samo radi te recenzije, nego jer im se to naše glasilo izričito svidjelo. A meni ništa ljepše nego biti "posrednikom i poveznicom" između naših DO i mogega HRVATSKOG ZAGORJA.

Uz srdačan pozdrav!
Marijan Karabin

Poštovano uredništvo DO, radovalo bi me bude li postojala mogućnost za objavu čuda sa 'naših prostora'. Srdačne pozdrave svima vama koji se toliko zalažete za našu Zajednicu, koje valjda više ne bi ni bilo da nije svijet vas. T.A.R.

SEDAM ČUDA SOCIJALISTIČKE JUGOSLAVIJE:

1. Svi su bili zaposleni!
2. Iako su svi bili zaposleni nitko nije ništa radio!!!
3. Iako nitko nije ništa radio, svi planovi su bili 100 % ispunjeni!!!
4. Iako su svi planovi bili ispunjeni, trgovine su bile prazne!!!
5. Iako su trgovine bile prazne, svi su imali sve!!!
6. Iako su svi imali sve, svi su i krali!!!
7. Iako su svi krali, nikad ništa nije nedostajalo!!!

SEDAM ČUDA HRVATSKE DEMOKRACIJE:

1. Samo su rijetki zaposleni!
2. Zaposleni rade za one koji ne rade ništa!
3. Iako oni rijetki rade za one koji ne rade ništa, plaću ne dobivaju!
4. Oni koji ne rade, imaju sve!
5. Trgovine su pune, a većinom kupuju oni koji nemaju ništa!
6. Krađu samo odabrani (od naroda)!
7. Iako krađu, stalno se tuže da imaju premalo!

SVIJET SUTRA IMIGRACIJA

Priredila D. Gaupp

Svijet se mijenja. Društvo i kultura na njemu biti će sasvim drugačija nego danas. Postati ćete svjedoci promjene svjetskog poretka.

Za opstanak jedne nacije dulje od 25 godina, natalitet mora biti prosječno 2.11 djece po obitelji. Sa manjim prosječkom nacija nestaje. Povijesno je dokazano da niti jedna nacija koja je imala natalitet manji od 1.9 djece po obitelji nije preživjela. Kada prosjek padne na 1.3 nije ga moguće ispraviti. Za korekturu prosjeka potrebno je 80 – 100 godina, a ne postoji niti jedan ekonomski model koji tako dugo može održati društvo na životu.

Drugim riječima, ako dva bračna para imaju po jedno dijete, onda je dvostruko manji broj djece nego roditelja. Ako njihova djeca imaju također samo po jedno dijete, onda je broj unučadi u usporedbi s djedovima i bakama 1 prema 4. Ako se u 2006. rodi samo 1 milijun beba, nemoguće je imati 2 milijuna radno sposobnih odraslih u 2026. g. Kako se smanjuje broj populacije, tako se smanjuje i nacija.

SITUACIJA U EUROPI

2007. godine prosječni natalitet u Francuskoj bio je 1.8, u Engleskoj 1.6, Grčkoj 1.3, Italiji 1.2, Španjolskoj 1.1. U cijeloj EU, koju čine 31 zemlja, natalitet je samo 1.38 djece po obitelji. Povijesna istraživanja su pokazala da su ove brojke neispravljive. Za nekoliko godina Europa kakvu je sada znamo, prestati će postojati.

Ipak, broj stanovnika EU se ne smanjuje. Zašto? Zbog imigracije, i to islamske. Za povećanje stanovnika u EU 1990. g. sa 90 % udjela odgovorna je imigracija muslimana.

U Francuskoj, gdje obitelji imaju 1.8 djece, muslimanske obitelji imaju 8.1 djeteta. U južnoj Francuskoj, koja je poznata po tome što ima više crkava nego bilo koji drugi dijelovi svijeta, sada je više džamija nego crkava. 30 % djece u starosti do 20 godina su muslimani. U velikim gradovima kao što su to Marseille, Nanterre i Paris, taj se broj povećao na 45 %. Do 2027. godine svaki peti Francuz biti će musliman, za samo 39 godina Francuska će biti islamska republika.

U Velikoj Britaniji se posljednjih 30 god. broj muslimana povećao sa 80'000 na 2.5 milijuna, znači više od 30 puta.

U Nizozemskoj 50 % svih novorođenčadi su muslimani, a za samo 15 g. polovica stanovnika će biti muslimani.

U Rusiji ima preko 23 milijuna muslimana, što znači da je 1 od 5 Rusa mu-

sliman. Za samo nekoliko godina 40 % vojnika Rusije biti će muslimani.

U Belgiji su 25 % populacije i 50 % novorođenčadi muslimani. Belgijska vlada je izračunala da će 2025. g. 1/3 novorođene djece biti muslimani, a to je za samo 17 godina.

Njemačka vlada je prva javno progovorila o tome u posebnom izvješću. Pad njemačke populacije se više ne može zaustaviti. 2050. godine Njemačka će biti muslimanska država.

Al Gadafi iz Libije je rekao: "Postoje znakovi da će Allah osigurati pobjedu islama u Europi i bez mačeva, bez oružja i bez osvajanja. Nama ne trebaju teroristi, ne trebamo bombaše samoubice. 50 milijuna muslimana u EU pretvoriti će je u muslimanski kontinent za nekoliko desetljeća."

U Europi danas živi 52 milijuna muslimana, a predviđa se udvostručenje toga broja u narednih 25 godina, na 104 milijuna muslimana.

KAKO JE U AMERICI?

Natalitet u Kanadi iznosi 1.6 djeteta po obitelji. Najbrže rastuća religija je islam. Između 2001. i 2006. g. broj stanovnika se povećao za 1.6 mil. od toga 1.2 mil. imigracijom.

U SAD-u natalitet iznosi 1.6, sa latinskim pučanstvom brojka se povećava na 2.11, što je minimum za opstanak nacije. 1970. godine u SAD-u je bilo sto tisuća muslimana, a danas preko 9 mil.

SVIJET SE MIJENJA, VRIJEME JE DA SE PROBUDIMO!

Prije 3 godine održan je skup 24 islamske organizacije u Chicagu na kojem se raspravljalo o tome kako islamizirati SAD. Najsigurnije se to radi žurnalizmom, politikom, obrazovanjem, itd. Rečeno je da se Amerika mora prirediti na to da će za 30 godina u SAD-u biti 50 milijuna muslimana.

Svijet u kojem živimo, nije svijet u kojem će živjeti naša djeca i unuci. Katolička crkva u SAD-u je nedavno izjavila da muslimana ima više nego katolika. Neke studije su pokazale da će islam, ako se nastavi ovako širiti, za 5 do 7 godina biti dominirajuća svjetska religija.

<http://www.youtube.com/watch?v=3ybhcliOu8Y>

TKO BI SI TO MISLIO!

Na Zemlji živi 6,7 milijardi ljudi, a ta se brojka svake minute povećava za prosječno 150 ljudi, iako svake minute širom svijeta umre 108 ljudi – uglavnom od srčanih bolesti (8.6 mil.)

Prvih 6 mjeseci ove godine:

- Izvršeno je 23.9 milijuna pobačaja
- Od pobačaja umrlo 1.29 mil. žena
- Od AIDS-a umrlo 1.6 mil. ljudi
- Samoubojstvo uradilo 453'000 ljudi
- U saobraćajnim nesrećama poginulo 618'000 ljudi
- U ratovima poginulo 88'000 ljudi

Ove je godine izumrlo 14 tisuća biljnih i životinjskih vrsta, svake sekunde se posječe 1 hektar šume.

Sve na internetskoj stranici:

<http://www.poodwaddle.com/clocks2de.htm>

NIKADA SE NEZNA!

Ime mu je bilo Fleming, bio je siromašan škotski seljak. Jednog dana, dok je crnčio za preživljavanje obitelji, čuo je iz obližnje močvare povik u pomoć. Odbacio je alat i potrčao u močvaru. Tamo je, zaglibljen do pojasa u crnom blatu, prestrašeni dječak vikao i pokušavao izvući se iz močvare. Seljak Fleming spasio je dječaka od sigurne smrti.

Sljedećeg dana u seljakovo se dvorište dovezla bogata kočija. Elegantly odjeven plemić izašao je iz kočije i predstavio se kao otac dječaka kojega je seljak spasio. "Želim Vam platiti",

rekao je plemić, "spasili ste život mojemu sinu!"

"Ne, ne mogu primiti plaću za to što sam napravio", rekao je škotski seljak i odbio ponudu. Tada je kroz vrata naišao seljakov sin.

"Je li to to Vaš sin?" upitao je plemić. "Da!" ponosno je odgovorio seljak. "Napravimo dogovor. Dozvolite mi da mu osiguram izobrazbu kakvu ima i moj vlastiti sin. Ako je momak imalo sličan ocu, bez sumnje će stasati u čovjeka, na kojega ćemo obojica biti ponosni."

Tako je i bilo. Sin seljaka Fleminga pohađao je najbolje škole, završio je Bolničku medicinsku školu sv. Marije u

Londonu i postao je poznat po cijelome svijetu kao Sir Alexander Fleming, pronalazač penicilina.

Nakon nekoliko godina plemićev sin se razbolio se od tuberkuloze. I što ga je tada spasilo? Penicilin! A kako je bilo ime plemiću? Lord Randolph Churchill. A ime njegovog sina? Sir Winston Churchill.

Netko je nekad rekao: "Što daš to ćeš i dobiti". Zato činite dobro gdje god možete, jer nikada se nezna koga imate pred sobom ili što će od toga čovjeka jednom postati. ■

STVARI KOJE NISTE I NEĆETE NAUČITI U ŠKOLI

SAVJETI BILL GATES-A

Voljeli ga ili mrzili, s ovim je pogodio u srž. Bill Gates je nedavno održao govor u jednoj Srednjoj školi o stvarima koje učenici nisu i neće naučiti u školi. Govorio je o tome kako politički korektni učitelji stvaraju generacije djece koje ništa neznaju o životnoj realnosti, koje u život ulaze bez koncepta, što ih u stvarnom životu vodi u neuspjeh.

Jedanaest savjeta Bill Gatesa:

1. Život nije fer, navikni se na to.
2. Svijet nije briga za tvoje samopoštovanje. Svijet te prihvaća ako postigneš nešto prije nego se počneš osjećati

dobro u svojoj koži.

3. Ne ćeš zarađivati \$ 60,000 godišnje čim izađeš iz srednje škole. Nećeš biti potpredsjednik sa službenim telefonom, sve dok to ne zarađiš.

4. Ako misliš da ti je učitelj strog, čekaj dok dobiješ šefa.

5. Pečenje hamburgera ne treba ti biti ispod časti. Tvoji su preci imali drugu riječ za pečenje hamburgera: zvali su to 'dobrom prilikom'.

6. Ako pogriješiš, tome nisu krivi tvoji roditelji, ne kukaj nad svojim greškama, uči iz njih.

7. Prije tvog rođenja, tvoji roditelji nisu bili dosadni kao sada. Postali su takvi zbog plaćanja tvojih računa, čišćenja tvoje odjeće i slušanja tebe kako pričaš da si cool. Stoga prije nego spasiš šume od parazita, pokušaj složiti ormar u

svojoj vlastitoj sobi.

8. Tvoja škola može izaći na kraj i s pobjednicima i s gubitnicima, život ne. U nekim školama ukinuli su negativne ocjene i daju ti bezbroj prilika da daš pravi odgovor. Toga u stvarnom životu nema.

9. Život nije podijeljen u semestre. Nema slobodnog ljeta, tvoje kolege ne misle ti pomagati da nađeš sam sebe. Traži se u svoje slobodno vrijeme.

10. Televizija nije pravi život. U pravom životu ljudi moraju napustiti kafić i otići na posao.

11. Budi ljubazan prema štreberima. Velike su šanse da ćeš raditi za jednog. Ako ovo možeš pročitati, zahvali svom učitelju. ■

Hvala podržavateljima i sponzorima 35. Hrvatskog bala

Bodydream.ch

Wellness Massage

Momente des puren
Luxus erleben

Kontaktangaben

Magdalena Reichart

Gränichstrasse 88
8018 Cernusco sul. See
Tel.: 078 876 80 42

magdalena.reichart@bodydream.ch
www.bodydream.ch

Öffnungszeiten:

Mo - Sa 8:00 - 20:00

Frühzeitige Terminvereinbarung ist erwünscht.
Es ist eine Termingebühr spätestens 24h vor dem
Termin fällig. Bitte beachten Sie die
Verrechnung der Kosten.

Pejo Kljaic's Gallerie

Willkommen

Meine Alben

<http://www.pejok.ch>

Tartuf.vino

Vallis Aurea GmbH
Josip Blažević
Winkelriedstr. 19
8200 Schaffhausen
Tel. 078 824 01 01
info@tartuf-vino.ch
www.tartuf-vino.ch

IMPRESSUM**NAKLADNIK / HERAUSGEBER:**

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA U ŠVICARSKOJ
KROATISCHER KULTURVEREIN IN DER SCHWEIZ

Društvene obavijesti -

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U CH

ZA POTPISANE ČLANKE ODGOVARA AUTOR, ZA NEPOTPISANE
UREDNIŠTVO

Uredništvo / Redaktion:

Osvin Gaupp, glavni urednik / Chefredaktor
Tomislav Kukalj, urednik web stranice
Dunja Gaupp, grafičko oblikovanje
Darko Kolić, član uredništva

Priloge i oglase slati na:

Kroatischer Kulturverein, Postfach, 8050 Zürich
FAX: 0041 56 2218208, e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch
www.hkz-kkv.ch

Vodstvo udruge / Führungsorgane**Upravni odbor / Vorstand:**

Ivan Matarić, predsjednik
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Tomislav Kukalj, dopredsjednik
Marija Čulap Imhof, tajnica
Marija Vučković

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:

Franjica Kos, Marija Macukić

Kolektivni član / Kollektivmitglied:

Hrvatsko glazbeno društvo
"Tamburica", Vorarlberg

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:

ing. Stipe Roščić,
dr. Vlado Šimunović,
prof. dr. Marko Turina,
† prof. dr. Žarko Dolinar ,
† fra Lucijan Kordić,
† dr. Jure Petričević,
† prof. dr. Vladimir Prelog,
† dr. Tihomil Rađa

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CHF	Kom.
Tuđmanizam i mesičizam, Zdravko Tomac	40.-	
Haaški sud "Zajednički zločinački pothvat" - Što je to?	15.-	
Vrijeme krivokletnika, Miroslav Tuđman	35.-	
Presvjetli i Rabin, Miroslav Međimorec	30.-	
Haaška formula, Višnja Starešina	25.-	
Predsjednik protiv predsjednika, Zdravko Tomac	25.-	
Ponoćne misli, Zdravko Tomac	25.-	
S one strane granice, Š. Š. Čorić	25.-	
Ambra, Ivan Aralica	50.-	
Piše Sunja Vukovaru, Miroslav Međimorec	35.-	
Frankfurtska veza, M. Međimorec	35.-	
Anglo američki establishment, Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
Povijest hrvatskih neprijatelja, Emil Čić	35.-	
Trećejanuarska Hrvatska, Joško Čelan	25.-	
Oteto zaboravu, Joško Čelan	30.-	
Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000. Joško Čelan	25.-	
CD "Zabranjena priča", Dario Plevnik	15.-	
DVD "Oprez, Mine!" - Zbor Angelus humanitarni koncert "Pazi, ne gazi"	20.-	

(poštarina nije uračunata u cijenu)

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti i na E-Mail udruge

Važne adrese
Wichtige Adressen

Veleposlanstvo RH

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 031 3520275, Fax: 0313520373
Konzularni odjel:
Tel. 031 3525080, Fax: 0313528059

Konzulat RH

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 044 4228318, Fax: 044 4228354

Konzulat RH

Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310,
Fax: 091 9672110

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL

Kroatischer Weltkongres CH/FL
Franjica Kos, tajnica
Postfach 3664, CH-8021 Zürich
Tel./FAX 055 2407258
e-mail: f.kos@bluewin.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Kroatischer Weltkongres
Glasnogovornik: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 62192022, Fax: +41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Zürcherstrasse 48, 8953 Dietikon
telefon 044 212 65 44; fax 044 212 65 46
e-mail: hds-ch@bluewin.ch

**Rezervirajte
datum
10.01.2010. za
36. Hrvatski bal**

NEMA ODMORA DOK TRAJE OBMANA

VICOMAT NA ODLASKU

Mandat našeg "dragog" predsjednika i njegovih "mudrih" savjetnika bliži se kraju. Ljudi koji su napravili toliko "dobra" za voljenu nam Hrvatsku nemjerljiva su: optužnice generalima, neograničeno slanje transkripta u Haag, lažna svjedočenja, krivokletstvo, ukidanje viza Srbima, razne afere, akcije "držite lopova", kontrola medija, izbjegavanje nazočnosti na hrvatskim državnim blagdanima, svjetska putovanja koja su "jako puno" pridonijela gospodarskom rastu i ugledu Hrvatske u svijetu, itd. itd.

Nakon dva mandata našeg "tima iz snova", vrijeme je da se priupitamo, trebamo li, želimo li i u budućnosti takvog predsjednika i takve savjetnike koji će nam određivati budućnost po njihovom jugonostalgijačarskom ukusu?

Postoje li u Hrvatskoj poštene i pametni Hrvati? Postoje li takvi koji bi bili spremni svoje znanje, energiju i vrijeme žrtvovati za opće dobro zemlje i cijelog naroda? Da, Hrvatska ima kvalitetne ljude, koji bi bili sposobni pokrenuti promjene koje bi nas vratile sa ruba ponora na kojem se danas nalazimo, koji bi okončali podaništvo, gluposti i nerad današnjih vlastodržaca.

No, moramo se zapitati je li hrvatski narod sposoban prepoznati takve ljude? Ljude koji bi nastavili priču o zemlji koju je Gospodin zadržao za sebe, jer je bila najljepša, a onda je ipak darivao Hrvatima koji su je potom stoljećima čuvali i branili. Jesmo li mi danas zaslužili Lijepu našu? Nismo, ako i nadalje budemo birali ljude lijevog liberalnog (nekada komunističkog) profila.

Za predsjednika želim čovjeka kojemu bih mogao darivati povjerenje, koji će biti Hrvat ne samo po tome što mu piše u domovnici, nego po tome kako se u srcu osjeća. Ja imam svoga kandidata (vidi gore)! A ti hrvatski narode? Neka se probudi tvoja narodna mudrost i snaga u ovim sudbonosnim trenucima, kako bi ostali svoji na svome!

Vaša Agatha

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH